

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona
 Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 C-hatásos petit sor egyszer 20 fillér,
 minden következőnél 16 fillér.

Nyitási petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesítő
 vasutak palotájában
 TELEFON-SZÁM: 302

KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 2a
 TELEFON-SZÁM: 164

Arad, 1913.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Szerda, január 15.

Mai számunk főbb közleményei:

- Készülnek a képviselőház ülésére.
- Arad akciója a honvédtüzérezredért.
- A vesztőhelyi ásatások eredménye.
- Az általános sztrájk következményei.
- Uj vágóhid Aradon?
- Egy aradi urinó tragédiája.
- Nem tárgyalnak tovább a balkáni államok.
- Katonai vélemény Tisza párbajáról.
- Oroszország a román követelések mellett.
- Felfüggesztett városi autonómia.
- Tarkaságok.

Nők a bizottságokban.

Arad, január 14.

Nagyváradon — minden guny nélkül, sőt nemes irigységgel mondjuk: ebben a modern városban ujitást kezdtek a közigazgatási életben, megelőzván ezzel magát a fővárost is. A város legutóbbi közgyűlésén a szakkbizottságok megalakulásainál a lakás- és élelmezésügyi bizottságba öt asszonyt, az odavaló nő-mozgalmak lelkes vezetőit választották be.

Két dologgal jár ebben előttünk Nagyvárad. Az első, ami eszünkbe jut: nálunk ez a fontos bizottság — egyáltalán nincs. A mi törvényhatósági bizottságunk automata módjára, a régi keretek szerint alakítja meg a bizottságokat, még azokat is, a melyek alig, vagy egyáltalán nem működnek. Tovább azután nem megy. Az árvíz-bizottság esztendőről-esztendőre megalakítatik noha a bizottság már nem kap árvizet. Van valami „vámkezelést ellenőrző bizottság“, a melynek igazi rendeltetése nincsen. A holt és álmos bizottságok helyé-

be vagy azok mellé azonban nem formálnak olyanokat; a melyeket a lakosság újabb igényei, ügyei foglalkoztatnának. Hogy a lakásmizériákon, a lakásdrágaságon és élelmezés hiányain az arra való, ahhoz értő emberek a városházán összeüljenek, tanulmányoztssanak, ennek minálunk még nem érezték a szükségét.

A másik új: a női bizottsági tagok. Ha a váradiaikon mult volna, ők bizonyára a törvényhatóságba is besegítik az asszonyi közélet legelsőt. Vannak közöttük bizonyára hasonlók Vuk-Kunetyeka asszonyhoz, az osztrák írónőhöz, a kit tudvalevően, a cseh tartománygyűlésbe akartak képviselőül választani. Azonban a törvényhatósági tagválasztásoknál ép olyan szűkkeblű — különösen a nőekkel szemben — a törvény, mint a politikai szavazatjogban, és így Nagyvárad megelőzött azzal, hogy a nőknek abban a bizottságban adott helyet és érvényesülést, a melyek anyagánál ők kétségtelenül — talán még a férfiaknál is inkább — illetékesek,

Nemcsak új, de jelentősen érdekes ez a kezdés. Arra, hogy a törvényhatóság által alakított szakkbizottságokban nem törvényhatósági bizottsági tagot is beválaszthassanak, van precedens, még Aradon is, a hol a város művészeti bizottságában ilyenek is vannak. Az tehát, hogy a nők ma még nem lehetnek városatyók, nem akadályozza annak, hogy a reszort bizottságokba érdemes és a közélet dolgait eddig is figyélssel kísérő asszonyokat behívjanak.

A városnak pedig ma is vannak olyan

bizottságai, a melyekben a nők joggal kérhetnek részt, — igazabban: a melyeknél a nők közreműködésére, tapasztalataira, finomabb érzékére szükség lenne. Aradon ilyenek például a város *cseledjuttalmazó* bizottsága, az *árvaházi* xalasztmány, *szegényügyi* bizottság, — a mely utóbbiak működése szinte párhuzamos a jótékonycélu és szociális hivatásra vállalkozó nőegyesületek programjával. És ha különösnek is tetszik — humoros megjegyzésekre bizonyára alkalmas is fog adni, — a város szinügyi bizottsága, ez a fölfrissítésre és átszervezésre a nélkül is megérett intézmény, — szintén hasznát látná a nők levonásának, akik a színháznak nemcsak lelkesebb hivei, de a színházi és szinművészeti eseményeknek, irányoknak figyelésében is buzgóbbak, odaadóbbak, mint a férfiak.

Csak kezdetnek furcsa a nők és a férfiak együttműködése a közigazgatás parlamentjeiben. Néhány esztendő előtt nagyobb irodákba azért nem akartak női hivatalnokokat venni, mert azok feszélyezték a férfi-hivatalnokokat abban, hogy gorombáskodjanak és csak uri társaságokban használatos kiszólásokat tegyenek. Azóta ez az akadály lehullott. A nők bevonultak a nagy irodákba is, mert azokban jól beváltak, a férfi-kollegák pedig belátták, hogy nem muszáj okvetlenül gorombáskodni és nem muszáj huszárkáplárosan beszélni. A város bizottságaiban csak eleinte lenne különös, hogy hölgyek is vannak jelen, de lassanként eltűnnék a szoknya és a nadrág szerint való megkülönböztetés, és csak azt néznék, hogy ki tud többet, melyik

Írás a faluból.

Írta: Szederkényi Anna.

A város lassan elorozta a lelkem himporát, amit pedig úgy féltettem tőle. Hiába kísérlettem meg ezerszer az ellenállást, ezeregyedikszer, — talán álomban lepatt meg, talán akkor, amikor épen nem volt már erőm ellenállni, — kikezdte a hitemet is. Uramisten, az ég olyan nagyon messze van és az ember fiainak a lába mindig a földet tapodja... Akkor, hogy ezt megérezttem, elmentem vissza a faluba.

Emlékeztem még egészen jól rája. Az emberek ott mind jók, mind becsületesek. A lelkük a szemükben, a szívük a szájukon. Erős a válluk, keményen lépnek, ami utjukba akad, félretaszítják és úgy járják az életet, hogy mindig könnyű álmoktól kellemetes az éjszakájuk a nehéz munkától boldog nappalok után. Jól emlékeztem a falura. Ott csöndes az élet, nincsenek viharos örömeik és nincsenek viharos fájdalmak. Nincsenek nagyszerű föllendülések, de nincsenek mélységes lebukfencézések sem. Az élet, ami itt a városban nyüvi, tépi, taposa az embert, megpihen a nagy határokon és mikorra a faluba ér, már csak afféle simogató, gyermekded gyermekké lesz... Jól emlékeztem még a falura és nagy örömeik dalidóztak a lelkemben: oh, be nagyon is jó lesz megfürödni az isten kedves napjának drága melegében és az emberek szűztiszta lelkének harmatos hamvában...

... Akkor, hogy én odaértem, télbe fordult a március és mind lefagyott egy éjszaka a nyíló ba-

rackvirág. Millió meg millió hóféshér szírom borította a fák szját, millió meg millió csirát temetett sátni gyomrába a föld... Az napon valahonnan nagy messziről jött léghajók röpültek el a falunk fölött. Fehér léghajók, tizenegyen. Keringtek egymásután magasan, magasan a fejünk fölött. A nyakcsigolyánk nekimeredt, ahogy néztük. — Láttuk, hogy egy eltévedt közülök és arra fordult valahova a szőlők felé. Úgy repült tovább a lefagyott szőlők fölött az a csodálatos, bozorkányos motolla, hogy ámulatunkban lekéstünk az ünnepi prédikációról. Rég elhangzottak az áhitatos zsolttárok, mire beértünk s dideregve behúzódtunk nagy szégyenkezve a padba. Mert hogy utolsók voltunk, Szabadi Klára, a szomszédunk leánya, meg én.

A legátus reszkettette a hangját a szószéken. Még nagyon fiatal volt és úgy kitetszett a szavából, hogy szándékosan reszketteti. (Az öreg papok ezt már sokkal jobban csinálják.) A bívésről beszélt, meg az életről, a halálról, a föltámadásról; a sir szájának megnyílásáról, a Krisztus vérző sebéről és a hitetlen Tamásról. Ez mind mind jött a szájából egymásután, szakadatlan. Jól tudta a leckét. Az én fejemben még ott kavargott a léghajó. Tizenhárom ment, ment nyilegyenesen egymásután a cél felé, a tizenegyedik eltévedt. Pedig az is akart menni, ép úgy, mint a többi, talán még jobban, mint a többi. Neki is készült, ép úgy, mint a többi, épen olyan volt az igen-igen nagy fehér gömbje, a pici-pici pontnak látszó kosara, a betők szintazonképen caillantak meg rajta a nap sugarában, mint a többin. Mégis

elvetette az utat. Úgy tetszett nekem, hogy erről is beszélhetne az a legátus, mint az életről-halálról, mert hogy ez az egész emberi tragédia. Tizenegy megy szépen a napsütésben, nincs baj. Azután jön egy perc, a tizenegyedik kifordul a sorból. Hiába próbálkozik, veszkődik. A többi csak repül tovább, ő elmarad, mindig lejjebb-lejjebb bukik a szemhatáron, eltűnik valahol a hegy lábánál és meg sem látszik rajta, mi volt a baj.

A legátus már egészen benne volt a beszédben. Dörögtetni sokkal jobban tudta a hangját és jól megforgatta azt a hitetlen Tamást. A nap nem tudott beférközni, hideg volt és egy öreg néni nagyot tüszentett. Ráköhintett az emberek sorjából egy báránybundás, a legátus ráfigyelt a tüszentésre és a köhintésre és elakadt. Elvesztette a fonalat és megijedt. Kapkodott utána, egészen belesápadt az esetbe. Tudta, hogy az öreg pap, meg a kis pap ott lenn a padban mosolyogtak befelé. Pedig ők is voltak valamikor legátusok. Mit volt mit tenni, elő kellett venni a leírott szent beszédet és megkeresni a legközelebbi „a“ betűt... A hivatkozott csöndes nyugalomba hagyta a dolog.

Örszetőpörögdött kis öreg asszony ment ki először a templomból. Részalta magát a két pad-sor közt. Földig erő fekete hársöny kabátot húzott maga után. Klára megbökte a könyököm. Mikor kimentünk, megkérdezte:

- Láttad?
- Láttam, ki volt az?
- Az az igen-igen szemérmetlen, vén Gajdosné. Hogy mörkálta magát. Hogy még nem

mond okosabbat, ki a szorgalmasabb, kinek a munkája használ többet.

Különösen abba a bizottságban van szükség az asszonyokra, amelyek még a megalakításra vár. A városnak nincsen olyan bizottsága, amelyben a társadalomnak újabb keletű, de annál erősebben érzett bajai ellen keressék és ajánlják a hatóság eszközeit, segítségét. Egy szóval: *szociális* bizottságnak lehetne ezt nevezni és a kik gondolkodnak, ehhez a szóhoz a tartalmat, a gyakorlatot hozzáképzeltetik.

Jókai Mór színművet írt az „aradi hősnők”-ről, a kik Szegedinóc Péro lázadása ellen segítettek megvédeni a várost. Az új hősnőknek nem lázadók, hanem a nyomor, a társadalom nehéz vergődése, apró és nagy gyötrelmei ellen kell nagy harcot vívni, — és a férfiak itt annyival inkább adhatnak és kínálhatnak részt az asszonyoknak, mert az a munka, a mit a férfiak ilyen dolgokban egyedül végeztek igen hízagos, lélek nélküli és keveset érő munka volt.

Készülnek a képviselőház ülésére.

(Megjelennek az ellenzéki képviselők? — Az ország hangulata.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, január 14.

Január huszadikán, hétfőn, összeül a képviselőház. A bejáratok előtt rendőrök és csendőrök fognak vigyázni, bár az ellenzéki képviselők kitiltása lejárt. Az ellenzék taktikája aligha fog megváltozni: meggyőződik előbb a parlament épületének karhatalmi felügyeletéről, konstatálja ismert sablonja szerint, hogy a képviselők akadályozva vannak szabad mozgásukban, azután elvonul. Természetes azonban, hogy a munkapártból kilépett képviselők megjelennek a Házban. Ezek valamennyien törvényesnek fogadták el a június negyedik szavazást, a karhatalom kirendelését és az ellenzék eltávolítását. A vitában ők nem vesznek részt mindaddig, míg a választójogi javaslat nem kerül napirendre.

A parlament első ülésén választják meg azt a negyven tagu bizottságot, mely a választójogi javaslattal foglalkozik. Ebben a bizottságban har-

minc helyet kap a munkapárt, hármat négyet a disszidensek, valószínűleg: Návay Lajos, Sándor Pál és Várady Zsigmond, kettőt a nemzetiségiek, a többi helyre a Házba járó ellenzékiet jelölik, köztük Lengyel Zoltánt, Giesswein (Sándor), Kelemen Samut és talán a volt Kossuth párti Pajzs Gyulát. A munkapárt részéről a többi közt Tisza Istvánt, Vojnits István bárót, Ghillány Imre bárót, Khuen-Héderváry Károly grófot, Kabós Ferencet, Heltai Ferencet, Darvai Fülöpöt, Herczeg Ferencet, Vadász Lipótot, Kozma Andort küldik a bizottságba.

Az ellenzék haditanácsa.

Pénteken délelőtt 10 órakor ülést tart a szövetséges ellenzék intéző bizottsága a Néppárt körhelyiségében. Az intéző bizottság már reggen nem tanácskozott, legutóbbi ülése a karácsonyi ünnepek előtt volt. A parlamenti szünet fölöslegessé tette a bizottság munkálkodását, most azonban, hogy a képviselőház tanácskozása küszöbön van, az ellenzéknek meg kell vitaini követendő taktikáját. Két fontos körülmény tette szükségessé az intéző bizottság összehívását. Az egyik az, hogy a parlament megnyitásával kapcsolatban az ellenzéki képviselők kitiltása lejár, csupán Zboray Miklós és Semrecsányi György marad meg kitiltva néhány ülésről. Határozni kell tehát abban az irányban, vajon részt vegyen-e az ellenzék a Ház tanácskozásában?

Azonkívül a munkapárt előkészítése még e héten megkeresést fog iratni az ellenzéki partokhoz, hogy a választójogi előzetes tárgyalására kiküldött negyven tagu bizottságba jelölje ki a maga képviselőit. Az ellenzék tagjai sorában sokan vannak, akik oszlikák Jusch Gyula nézetet a képviselőház további üléseiben minelyst az összes kitiltások letelnek okvetlenül meg akarják jelenni. Ha a Lukács-kormány és Tisza addig helyen marad — mondják komikus nyelvrésszel — akkor az ellenzék a régi fegyverekkel fog fellépni, sikkal, dobbal és trombitával, hogy lehetetlenné tegyék Tisza előlépését, amelyet törvényesnek nem ismernek el ezután sem.

Ami pedig a választójogi bizottságban való munkálkodást illeti, az ellenzék híven az eddigi követelt gyakorlathoz: nem áll szóba a kormánnyal és a bizottságba nem megy be. Az intéző bizottság pénteki ülése valószínűleg már dönteni is fog mindket aktuais kérdésben.

A munkapárt alelnöke a választójogi javaslatról.

Eperjesről jelentik: Ghillány Imre báró, az eperjesi kerület képviselője és az országgyűlési munkapárt alelnöke nyílt levelet adott ki Sáros-

megye közönségéhez a választójogi törvényjavaslattól. Ebben hangoztatja, hogy a javaslattal szemben *nemzetiségi szempontból erős aggodalmak* vannak és minden további kiterjesztésben a nemzetiségi veszedelmek fokozását látja. Előadja, hogy animozitás és önző pártérdek vezeti mindazokat, kik a javaslatot a demokrácia és a jogosság jelszava alatt rosszatartatvan, elferdítve a valót, támadják. Sárosban, a 80—100 százalékos saporodással szemben csupán 40 százalékkal fog szaporodni a választók száma. Ezt az amerikai kivándorlás és az alacsony választói cenzus okozza. A szaporulat Sárosban az östermei és körében lesz 22 százalék, az ipar, kereskedelem és közlekedés körében 74 százalék, a közszolgálat és szabadfoglalkozás körében 25 százalék, az egyéb foglalkozásuk (háztulajdonos, tőkés, járadékos, házi cse-éd) körében 40 százalék. Kéül rámutat arra, hogy a törvényjavaslat elbírálására nem elegendő az országos statisztikai adatoknak ismerete; tiszta és igazságos képet csak úgy alkothatunk, ha vármegyéként vizsgáljuk az adatokat.

A kormány üdvözlése.

Bonyhádról jelentik: A bonyhádi kerület választói népgyűlést tartottak, amelyen partkülönbség nélkül mintegy ötszáz választó jelent meg. A népgyűlésen Forster István elnököt, Takács Imre és Döri Frigyes felszólalása után egyhangulag kimondotta a népgyűlés, hogy a kormányt a választójogi törvényjavaslat benyújtásáért üdvözli, bizalmáról biztosítja és álláspontjának a tuinajtasok elleni megvédésére felkéri. Döri Frigyes indítványának elfogadásával Lukács László miniszterelnököt és Tisza István gróf házinököt táviratilag üdvözölték, Perczel Dezsőt, a bonyhádi kerület gyöngékedő képviselőjét, pedig aki leköszönt a munkapárt elnöki állásáról, népes küldöttség biztosította a kerület hűségös ragaszkodásáról.

Mezőkászonnyól jelentik: A mezőkászonnyoi kerület munkapárti választói ma gyűlést tartottak és azon a választó jogról szóló törvényjavaslat tárgyalása alkalmával bizalmat szavaztak Lukács miniszterelnöknek és a kormánynak és erről a miniszterelnököt táviratilag értesítették. Együttal kéri, hogy a választójogi reform mindenekelőtt a magyar nemzeti állam érdekeinek megóvásáról gondoskodják.

A munkapárt értekezlete.

A nemzeti munkapárt január 21-én, kedden este fél hét órakor értekezletet tart, amelyen előterjesztik Perczel Dezsőnek, a párt lemondott elnökének lemondó levelét. Ugyanekkor a párt elnökévé megválasztják Khuen-Héderváry Károly gróf volt miniszterelnököt. Az új pártelnök tiszteltetére az nap este 9 órakor diszvacsora lesz, ame-

átalja azt a földig érő bársonyt magára venni. Láttad a sok gyűrűt rajta. Két marokra fogja a zsoldárt, hogy mutogathassa a sok gyűrűjét. Az igen igen csuf azt hiszi, hogy már így majd jobban fog kelleni annak a drága, szép embernek.

— Melyiknek?

— Ott ült az első padba. Kék mándliba.

Olyan igen nagy barnaszemű ember.

— A fia?

— Az ura.

— Ennek az öreg asszonynak?

— Annak.

A nap szépen sütött a fejünk fölött. Egy kis szürke porfelhő kerekedett a lábunk nyomán és szálldosott utánunk. A népek szépen sorjáztak a piacon keresztül, egy kicsit még elbeszélgettek, azután eloszlottak, ki a Nagy-utcába, más a Kis-utcába meg a Vasut-utcába. Mi az Alsó — temető — szélén laktunk, arra kevesen jöttek. Azal mulattam, hogy mindig a Klára nyomában tapodtam, mert a finom homokban minden lépése meglátszott. Pedig olyan könnyen lép, mint egy királykisasszony.

De szép leány ez a Szabadi Klára, nincs párja az egész faluban. Olyan a szeme, hogy abba belelépsz, akire névél. Az arca üde, hamvas mint a barack-virág, az ijjas szája piros, parányi, a foga ép és ragyogó fehér. A termete karcsú, magas és a ruha nagyon illik rá. A barna hajával háromszor koronázhatja körül kedves kis fejét. Megkérétek már huszonhároman. Most egy százezeres legény kérti, pedig a Klára csak egyezeres és mégis kikoszarazta már kétszer a Takács Palit. Hanem az még harmadszor is el-

küldi a násznagyot. De nem is olyan leány az a Klára, mint a többi. Annyi méltóság van benne és annyi nyugalom. Sohasem halottam még nagyon hangosan beszélni vagy nevetni.

A földpkei utnát már egymás mellett mehetünk megint, onnan kezdve két szál deszka van lerakva gyalogjárónak.

— Ugyan merre is lehetnek már azóta?

Tudtam, hogy a léghajókra gondol. Én is föl-felé néztem. Olyan nagyon szép kek volt az ég és igen nagy darabot lehetett látni belőle. A földet is láttam magam körül végtelen messzeségbe nyulni. Megint éreztem, hogy az ég, a föld nagy, hatalmas és az ember meg a háza csak parányi csigabigák rajta.

— Uristen, milyen nagy a mindenség — mondtam — és én milyen boldog vagyok most itten. Fogd meg Klárka a kezem. Érzed, hogy remeg? Tudod, most megint egész világosan él bennem a tudat, hogy van fölöttünk egy hatalmas Isten. Lásd itt nincs villamos, automobil, gumirádi, nincs szörnyű szörnyű sietés, nincsenek nagy házak, amitől nem látszik sem ég, sem föld, itt a nap, az ég, a hold, a föld, fa, virág a drága foglalat és mi emberek csak apró diszkek vagyunk benne. Tudod, ugy szeretném megmondani neked, amiket gondolok, mert olyan jól esnek, ha szót találhatnék rá. De megbénul a nyelvem itt az Isten ege alatt. Legjobb szeretnék leborulni és megcsókolni a földet.

Klárka csöndesen felelte:

— Én nem tudok olyan nagyon örülni sem a napnak, se az égnek, se a földnek. Miért örüjék és annak, ami mindig volt és van?

— Klárka, mondd, miért nem akarsz te a Takács Palihoz menni? — Abogy kimondtam, már szerettem volna ki nem mondotá tenni.

Kilencven sárga pihés kis liba és valami hatvankét kicsi csibe sáporogt-háporogt a temetőszélén. A Klárka kis huga, a Mariska, meg a legkisebb Szabadi gyerek, a Karcsi, ott guggoltak egy nagy kendő alatt a fűvön, mint valami sátorban és hetedhet határon túl járt a gondolatuk. Hangosan oivatták „A bodnár meg a királyfi” szedü-e-es történetét. A királyfi azt mondta a bodnárnak, csinálj nekem hordót donga nélkül, abroncs nélkül...

— Hát ilyen libapásztorok vagytok ti? Hol jár a libátok, pásztorok? Nem látjátok, ugye, hogy az ott ni, már a Péterek részén legelesz...

A Karcsi utána pöndörődött, visszaterelte. Teli széjjal hadarta:

— Látunk ám, mit láttunk ám?

— Mit?

— Jött sok sok madár az égen, de olyan madár, nagyobb mint egy borító kas, szállt, szállt sorjában.

— Tizenhárom, én megolvastam — szól bele Mariska.

— Igen, tizenhárom, aztán hosszú farka volt kötéltől. Még a Péterek tanyájának a kerítését is verte a kötel, mert az egyik egészen leereszkedett, le a földre, amott ni.

— Miért nem mentetek oda?

— Mert a sok renyhe liba mind utánunk szaladt, ahogy miak szaladtunk. Aztán megint csak fölment, föl, föl, föl...

lyen a kormány tagjai és a munkapárti képviselők teljes számban vesznek részt.

Lukács pihenője.

Fiuméből jelentik: Lukács László miniszterelnök Hercka orvos és Latinovics Endre dr. titkár kíséretében ma reggel 7 óra 10 perckor a gyorsvonattal Fiuméba érkezett. A pályaudvaron Wickenburg István gróf fiúmei kormányzó és Weinhardt Gusztáv miniszteri tanácsos, pénzügyigazgató fogadták, akikkel a miniszterelnök a Molo Adamichhoz hajtatott. Ott várakoztak már rá Rödger Ernő révkapitány, Sablich Modesta révkapitány a László nevű pénzügyigazgatósági yachttal. A miniszterelnök kíséretével, valamint Wickenburg István gróffal és Weinhardt tanácsossal Lovranába ment több napi tartózkodásra.

Lukács László miniszterelnök öt napig marad Lovranában. Ma délután a tengerészeti hatóság Előre nevű gőzösét, holnap pedig a László nevű pénzügyigazgatósági hajót bocsátják rendelkezésére.

Nem lesz új kölcsön.

A Bud. Tud. jelenti: Egy mai estilap azt jelenti, hogy a kormány nagyobb államkölcsön érdekében tárgyalásokat folytat, amelyeket már legközelebb be is fejeznek. A Bud. Tud. ot illetékes helyen felelt megállapítására, hogy a magyar kormány ez idő szerint semmiféle kölcsönről nem tárgyal.

Forongás Tisza kerületében?

Az ellenzéki lapokban a legképtelenebb politikai hírek látnak napvilágot már hosszú idő óta. Különös szeretettel foglalkoznak ezek az valótlán hírek Tisza Istvánnal és Tisza kerületével, Araddal. A fentidézett kiáltozó címmel például egy fővárosi estilap ma ezeket írja:

Tisza István kerületében, Aradon óriási előkészületeket tesz a függetlenségi párt, hogy a vasárnapi népgyűlés minél fényesebben sikerüljön. A végrehajtó bizottság megbízásából küldöttég járt a fővárosban, hogy a parlament ellenzéki pártjait meghívja a népgyűlésre. Eddig megígérték részvételüket: Justh Gyula, Vázsonyi Vilmos, Sándor Pál, Lovász Márton és még többen. Kikötésbe helyezte megjelenését Apponyi Albert gróf és Karolyi Mihály gróf is. A vendégek délután tíz órakor érkeznek Aradra. A vasúti állomáson ünnepélyes fogadás lesz. A menet bevonulásával meg fog jelenni az egész polgárság, munkásság. A gyűlést délután három órakor tartják meg a Fehér Kereszt nagytermében. Este banket lesz. A hangulat Aradon igen lelkes, a munkapárt teljes

homlásban a különösen a kereskedők és iparosok azok, akik tömegesen hagyják el Tisza István táborát.

Eddig van a szenzációs hír, amely után indulva az aradi viszonyokkal nem ismerős olvasók nyilván azt képzik, hogy Aradon országot-rengető tüntetés készül, mindennap százan lépnek ki az aradi munkapártból és hogy az ellenzéki babarparlament teljes ülést fog tartani Aradon. Nem olyan régen volt, hogy egészen elfeledtük volna azokat a híreket, amelyek a tavaly nyáron tartott aradi tiltakozó gyűlést és Tisza István gróf novemberi beszámolója után hirdettetett Andrásylátogatást megelőzték. A nyári tiltakozó gyűlésre is megígérték az összes ellenzéki primadonnákat: Apponyitól Déry Zoltánig, Karolyi Mihály gróftól Pető Sándorig, de a népgyűlésre egyesegyedül Justh Gyula jött el. Még jobban összezsugorodott az a szenzáció, amellyel Tisza beszámolója akartak felelni: Andrásy Gyula gróf a mai napig se jött el arra az „óriási, lelkes hangulattal készülő tiltakozó népgyűlésre”, amelyet épily hangosan beharangoztak.

Nem kell tehát különös jóstehetség annak megállapításához, hogy a vasárnapi aradi népgyűlésen is úgy lesz jelen a fenti hírből felsorolt ellenzéki vezérgárda, mint ahogy nem igaz az aradi munkapárt homlása.

Budapestről jelenti tudósítónk: Az aradi függetlenségi párt egy küldöttsége ma Budapesten járt és felkérte az ellenzéki képviselőket, hogy részt vegyenek a vasárnapi aradi népgyűlésen. A Kossuth pártban Apponyi Albert gróf fogadta őket, örömmel vette a meghívást és kijelentette, hogy leutazik Aradra. Apponyi Albertet számos ellenzéki képviselő fogja vasárnap reggel Aradra kísérni.

VIDÉK.

Ünnepelt lelkész. Láng Fülöp temessági plébános Glatzfelder Gyula püspök a csáki kerület esperesévé nevezte ki. A hitközsége által rajongóan szeretett lelkész hívei ez alkalomból felkeresték és meleg ünnepségekben részesítették. Az egyházmegye egész területéről érkeztek hozzá üdvözlő-sürgönyök és levelek. Az esperes hét

esztendeje működött Temesságon, azelőtt Szegeden és Temesvárott lelkészkedett.

Főmérnöki kinevezés. A temesbégavölgyi vízszabályozó társulat igazgatósága Rács Géza szakmérnököt főmérnökévé nevezte ki. Kinevezése mindenütt osztatlan örömet keltett, de különösen Temesságon, amely községek felvirágoztatása körül kiváló érdemeket szerzett.

Arad akciója a honvédtüzérezredért.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 14.

Ma híre terjedt annak, hogy a most rendszerített honvédtüzér ezredék egyikét Arad városa fogja kapni. Sajnos, ez még nem befejezett tény, mindössze annyi a valóság, hogy a polgármester megkérte Tisza István grófot, Arad város országgyűlési képviselőjét, járjon el a honvédelmi minisztériumban, hogy az egyik honvédtüzér ezredet Arad kaphassa meg. Tisza István nemrégén értesítette Varjassy Lajos polgármestert, hogy mindent megtesz Arad érdekében és hacsak keresztülvihető, megszerzi Aradnak a honvédtüzérezredet. Tegnap Ember József, a szegedi honvédkerületi parancsnokság építészeti osztályának vezetője Aradra érkezett, hogy az aradi honvédtüzérezred tanyája kibővítése ügyében a város vezetésével érintkezzen és terepszemlét tartson, hogyan lehetne legcélszerűbben a laktanyát kibővíteni, amely a felemelt létszám következtében válik szükségessé, mert amíg eddig egy századról 70 fő és 70 ember volt, addig a jövőben egy honvédtüzér század száz emberből és száz főből fog állni. A szemlét meg is tartotta Ember József V. Lajos városi főmérnök társaságában. Együttal a vágóhid környékén is terepszemlét tartottak arra az esetre, ha Aradnak sikerülne megszerezni a honvédtüzér ezredet. Az ehhez szükséges laktanyát esetleg a vágóhid környékén építenék fel. Ez azonban még csak tervezés és a honvédtüzérezredhez szükséges területet — mint előttünk Lócs Rezső gazdasági tanácsnok kijelentette — azért szemlélte meg a szegedi kiindult, hogy ne kelljen még egyszer Aradra fáradni, ha Tisza Istvánnak sikerül a honvédtüzér ezredet Arad számára kieszközölni.

— Léghajó volt az, te Karcsi, — mondom én.

— Darumadár is van, én tudom, én tudom, — így felelt a Karcsi, — de az nincs olyan nagy, mint a léghajó madár.

— Te Karcsi, az nem madár, abba ember ül.

— A liba se tud repülni, pedig az nem ember — és Karcsi megint csak leült és olvasta tovább a bodnár híres történetét: „Akkor a bodnár nagyon elbusult, mert nem tudta, hogy lehet az hordó, aminek nincs dongája...”

— Menjünk át a temetőn...

Klára ment elől. Én egy kicsit elmaradtam. Az utazélon bolygók nyitlak, meg égszinkék téli zöldök. Le leszakajtottam egyet. Egy nagy fehér sarkó előtt megállt Klára és utánam kiáltott:

— Gyere csak.

Odamentem és olvastam:

Itt nyugszik Szabadi Klára.

Élt 18 évet.

Siratják jó szülei

És testvérei.

— Ez a Szabadi Klára az én apámnak volt a testvére. Azt mondják, hogy én szakasztott olyan vagyok, mint ő volt. Az se igen járt ki külső munkára, csak mindig bent üldögélt, varrogatott. És ennek a Takács Palinak, aki engem kért, volt egy bátyja, azt is Takács Palinak hívták. Huszonöt esztendő volt az is épen. Nagyon szerette a nénémet. Kétszer megkérte. Nem akart hozzámenni. Akkor harmadszor is megkérte. Klára néném elszánta rá magát, hogy hozzámegy. Hisz egyszer csak férjhez kell menni, mit lehet tenni...

Oltatásmaszkodtunk a szép fehér sarkóhoz. A napsugár rászókött Klára arcára és nagyon sápadtlak látszott.

— Mar három hónapja voltak jegyesek, kétszer ki is voltak már hírdelve. Klára néném ételt vitt egy nap a szőlőbe az emberek után. Annak az igen igen csúf asszonynak, — akit mutattam a templomban — a tanyája mellett kellett elmenni. Volt egy nagyon harapós kutyája. Mindig mondta neki a nagyapám, lövesse le, mert megmar valakit. De azt mondta a rossz elkö, hogy inkább meghal, mint hogy a kutyáját lelővesse. Aztán akkor nem volt senki a tanyán, aki visszahívja a kutyát, megharapta a Klára nénémet bokába, három hét múlva meghalt. Rá tíz hónapra után halt a Takács Pali is... Olt a sírja.

Annak a sírnak is szép fehér sarkóve volt, ép olyan, mint a Szabadi Klárának. Csak hallgatótt a két szép fehér márványkő és a napsugár játszadozott rajtuk.

— Hany esztendeje annak?

— Huszonöt.

— És a Takács Pali is most épen huszonöt éves, mint az volt és én tizenhét éves vagyok. Ot azután a bátyja után keresztelték el, engem a néném után. És engem is megkérte már kétszer és én sem szerettem, nem szerettem...

Én uram Istenem, mily véghetetlen szomoruan hangzott ez a két szó ott a Szabadi Klára sírja fölött: „Nem szerettem”...

— Most jönnek majd vasárnap harmadszor a kérők. És én nem tudom, mit tegyek. Nem tudom...

— Mit mond az edespád?

— Semmit. Nem erőltetnek. Tudom én azt magamtól is, hogy egy ilyen polgárlánynak férjhez

kell menni. Aztán nagy gazdagégy. Még szerencse is... Aztán olyan nagyon szeret...

— Klára, kérlek tőled valamit. Nem szeretsz te senkit? Senkit?

Rám nézett. Soha életemben nem fogom elfelejteni azt a mélyéges fájdalmat, ami abban a szép szemében volt...

— Én nem szeretek senkit. Majd jön valami és én is úgy leszek, mint a Klára néném. Megharapta a kutyája, aztán meghalt három hétre rá. Misor venségere megvette magának azt az embert, hisz fia lehetne, huszonhat éves, ott laktak a szomszédunkban, akkor mondta neki egyszer az apám. Az apámat is Imrének hívták, hogy tehet ilyet, azt mondta: inkább meghal, mint hogy nélküle éljen... Akkor régen is azt mondta...

— De hát hogy is vehette el?

— El akarták árverezni a földjét, annak az öregnek meg sok-sok pénze van...

Ránk huzták a delet. A temetőszélről visszafordultunk. Fehérlett a fakadó fák közt a két kereszt. Nagyon esőndesen mondta Klárika:

— Nekem olyan ez, mintha könyvből olvasnám...

Nekem is olyan volt. És nehéz lett a szívem, úgy megrémültem. Jaj, talán csak nem fogok csalódnai. Ez a csöndes tó itt körülöttem csak nem rejteget halálos, mély örvényeket? A nap lebukott az égről és délután megint hideg lett.

Ugyan hol lehet az a tizennegyedik léghajó?

Itt emlíjük meg, hogy szöbakerült ugyancsak a létszámemelés következtében a Kossuth utcai honvédegyalagsági laktanya szükségessé vált bővítése is, mert míg eddig egy század 50 emberből állott, addig a reorganizáció következtében száz gyalogos lesz egy században megfelelő altiszttel és ezek számára is külön helyiségeket kell építeni, továbbá a parancsnokságok is megszorodnak, ami szintén megfelelő helyiség létesítésével jár. Az a gondolat merült fel, hogyha a honvédegyalagsági laktanya bővítésére kerül a sor, legjobb lenne, ha a város ki tudná eszközölni, hogy az ezred törzse is Aradra kerüljön és ez esetben már rentábilissá lenne egy teljesen új honvédegyalagsági laktanya építése, mert az új véderőreformmal kapcsolatban a városnak megtérítendő férő díjakat is felemelte a törvényhozás és az így befolyó nagyobb laktanya-bérösszeg esetleg amortizálhatná az építési költség egy részét. Természetesen ez még számítások és tervezések dolga.

Nem tárgyalnak tovább a balkáni államok.

(A londoni békekonferencia eredménytelen. — Felfordulás Törökországban.)

Távirati tudósítás.

London, január 14.

A békekonferencia dolgában a helyzet nem változott, mint ahogy azonban ezidő szerint a leg több a nagyhatalmak konstantinápolyi akciójától és a porta választától függ, a londoni tárgyalásban beállott szünetet nem illeti meg a jelentőség, amellyel máskülöbben minden bizonytalanságot velünk. A szerb delegátusok tegnap reggelinél találkoztak, és azután a görög delegátusok Danevvel találkoztak.

A Balkán-szövetség ultimátuma.

London: A Reuter-ügynökség jelenti: A Balkán-államok békemissziói a délelőtt tartott értekezleten elhatározták, hogy a nagyhatalmak jegyzékének átnyújtásával egyidejűleg a balkáni államok is *jegyzéket fognak átnyújtani* az ottomán kormánynak, amely jegyzékben kifogják jelenteni, hogy a *békekonferenciát beszüntetik*; egyidejűleg elhatározták, hogy a hadseregek parancsnokainak azt az instrukciót fogják küldeni, hogy a *fegyverszünetnek vessenek véget*.

London: A Reuter-ügynökség értesítése szerint a Balkán delegátusok mai határozata alapján a portához intézendő jegyzék természetesen úgy lesz megszerkesztve, hogy *csak akkor lép hatályba, ha a porta vonakodnék a hatalmak jegyzékében tartalmazott tanácsadásoknak eleget tenni*.

London: Grey Edvárd tegnap a nagykövetek értekezletének megkezdése előtt tanácskozott a balkáni delegátusokkal és rá akarta őket bírni arra, hogy a béketárgyalást folytassák. Grey ezzel az igyekezetével kudarcot vallott, mert a törökök elutasító viselkedést tanúsítottak. Resid bass kijelentette az angol külügyi államtitkárnak

— Hogy ha a szövetségesek nem változtatják meg követeléseiket, akkor nemcsak nem tárgyalhatunk, hanem londoni tárgyalásunk teljesen fölöslegessé válik.

Grey Edvárd erre azt felelte, hogy a törökök álláspontját a nagykövetek értekezlete elé fogja terjeszteni, de nem hiszi, hogy a nagykövetek úgy vélekednének, mint Resid bass, a mire az utóbbi ezt felelte:

— Ebben az esetben el fogunk utazni Londonból.

A hatalmak közös jegyzéke.

London: A nagykövetek tegnapi tanácskozásán ismét a Konstantinápolyban teendő lépésekről volt szó. Az együttes jegyzék szövegét Konstantinápolyban a nagykövetek fogják megállapítani. A nagyhatalmak flottatüntetéséről nincsen szó, de a nagyhatalmak figyelmeztetnei fogják a portát arra, hogy a görögök kombinált szárazföldi és tengeri támadást terveznek Konstantinápoly ellen.

Berlin, január 14. A Wolff ügynökség jelenti: A hatalmak az együttes jegyzéknek Konstantinápolyban való átnyújtását egy vagy két nappal elhalasztották, mert a német kormány bizonyos széljegyzeteket tett, melyeknél fogva szükséges a jegyzéket még egyszer a londoni nagyköveti konferencia elé terjeszteni. A nagykövetek a német nagykövet kivételével, már megkapták az utasításokat, amelyeket azonban a jegyzéknek ilyenképp szükségessé váló átrevizálása folytán módosítani lesz szükséges. Bizonyosra veszik azonban, hogy a jegyzéket a konstantinápolyi nagykövetek közösen esütörtökön nyújtják majd át.

London: A Daily Telegraph szerint a konstantinápolyi nagykövetek között nincs meg az előbbi egyetértés és ez szintén megnehezíti, hogy a nagyhatalmak kellő nyomtatékkal lépjenek fel a portán.

Török kormányválság fenyeget.

Konstantinápoly: A nagyvezér indítványát, hogy nemzeti tanácskozást hívjaak egybe, a miniszteri tanács elfogadta ugyan, de a szultán nem teljesítette. Ujra érvényesülni kezd az ellentét Kiamil basa és az új törökök között, a kiket a nagyvezér a döntésig legszívesebben újra börtönbe vetetne.

Konstantinápoly: A kormány elhatározta, hogy mindazok ellen, akik hamis hírt terjesztenek, szigorúan fog eljárni. Hír szerint a tegnapi minisztertanács fölhatalmazta a belügyminisztert, hogy szigorú intézkedéseket tegyen és az izgatós utasítsa ki Konstantinápolyból. A konstantinápolyi katonai kormányzó kommunikét tesz közvé, mely azt mondja, hogy miután néhány újságíró minden nap hamis hírt közöl miniszterválságról és a helyzetről a közvélemény nyugtalanítása és a kormánynak Európa előtt való diszkreditálása céljából, ami arulással egyenlő, az ostrom-állapot rendelkezéseinek szigorú büntetéseit fogják alkalmazni ellenük és mindazok ellen, akik hasonló híreket terjesztenek.

London: A konstantinápolyi jelentések meg egyeznek abban, hogy a kormánya közvetlen nyomás miatt kénytelen lesz lemondani. Kiamil basa nagyvezér határozottan elenzi a háború folytatását, de a harcias párt nyakára nőtt, azal szemben a kormány tehetetlen.

London: A konstantinápolyi diplomáciai akciótól nem várnak sikert. A harcias kevé a török fővárosban nőtlen nő, tehát nem lehet arra számítani, hogy a porta az első szóra alkalmazkodni fog a nagyhatalmak kívánságához. A konstantinápolyi diplomáciai kar mégis úgy vélekedik, hogy nem kell félni a hádjárat újabb kitörésétől, mert annak anyagi előfeltételei hiányoznak.

Az orosz fegyverkezés.

Bécs: A Pol. Corr. főlhivatalos pétervári orosz forrásból a következő értesítést kapta: Az az erős feszültség, mely a nemzetközi helyzetben a drinápolyi kérdés és a román bolgár nézetkülönbségek miatt előállott, mértékadó orosz körökben nem szüntette meg azt a reményt, hogy Európa a balkáni események által okozott súlyos válságtól rövidesen megszabadul. Bár a porta megmarad annál a nyilatkozatnál, hogy nincs módjában belenyugodni Drinápoly átengedésébe, a háború folytatását mégis rendkívül valószínűsítének tekintik. — Mégha a béketárgyalók Lon-

donból el is utaznak és mindkét fél vivópózbba helyezkedik is, és még nem volna jele az új harc elkerülhetetlenségének. A hatalmak, akikre a helyzet alakulása következtében a békeszerzés missziója hármlott, ezt a feladatot olyan őszintén és nyomatékosan teljesítik, hogy ettől joggal várhatjuk az utolsó, most már bizonyára megrendült ellentállások legyőzését. Azt a feltevést, hogy a román bolgár kérdés már új felvonást jelent a balkáni válságban, Pétervárott nem osztják. Bármilyen tüskés is ez az ügy, mégis elég alap van arra a reményre, hogy a két kabinet egymásnak rövid idő múlva barátságos meg egyezésre kezdet fog nyújtani. A két ország között való ingerültség már is enyhébb hangulatnak adott helyet. Hogy az általános helyzetnek ilyen felfogásával, amely kedvező alakulást remél, az orosz kormánynak nincs oka katonai intézkedéseinek bővítésére, ez első pillanatra is szembe-tűnik. A hadseregre vonatkozó rendelkezések, amelyek a mostani állapoton tulmennének, sem nem történtek, sem tervbevéve nincsenek.

London. A hármastentente egyik országa azt szeretné elérni, hogy Albánia határának megjelölését halasszák el addig, amíg Oroszország és Ausztria-Magyarország meg nem szüntette a katonai intézkedéseket.

Mire készül Szerbia?

Belgrád: A félhivatalos szerb sajtó eddig teljesen halgatott Pasics és gróf Berchtold tervezett találkozásáról. Ma azonban a kormány lapja elismeri, hogy Pasicsnak tényleg óhaja ez, de a találkozás csak később történhetik meg.

Belgrád: A félhivatalos Tribuna egyik legutóbbi számának vezércikkében igen érdekesen appellál a monarchiára. Kijelenti, hogy a mostani bizonytalt helyzetben a döntés nem a hármastentente, hanem a harmasszövetség kezében van és a bekövetkezendő eseményekért a harmasszövetség, de különösen a monarchia felelős. Szerbia a világbéke érdekében már eddig is túl sok áldozatot hozott és most már joggal várja Ausztria-Magyarországtól, ha ennek békés szándékai vannak, hogy példáját követi. A monarchiának — írja a Tribuna — van veszteni valója, míg a Balkán államok egy esetleges konfliktus alkalmával semmit sem veszítenének. Szerbiában egészen ertnetőnek találják, hogy a monarchia minden eszközt felhasznál arra, hogy a Balkán szövetséget szétrobbantsa, de ez nem fog sikerülni, mert Szerbia és Bugária mértékadó faktorai vaskézrel fojtanak el minden intrikálást.

Prágából jelentik: A Prager Tageblatt közli: *Kragujevac és Nis között lázas sietséggel dolgoznak az erődítéseken*. A szerb hadügyminiszterium több ezer polgári munkást alkalmaz. A terveket francia mérnökök készüik.

Belgrádból jelentik: Diakovában tegnapelőtt fegyveres albanok megtámadták a szerb előjárókat. Később a szerb katonák szétverték az albanokat, akik a hegyek közé menekültek.

A bolgár minisztereinek cikke.

Szofia: Gasov minisztereinek a Mir-ben A csodák esztendeje címmel cikket közöl, melyben emlékeztet arra, milyen borongós volt az atmoszféra az 1912. év elején. A minisztereinek színes szavakkal dicsőíti azokat a valósággal csodának nevezhető eseményeket, a melyeket azóta a balkáni szövetség a szövetséges hadseregeknek páratlan vitészségével véghezvitt. Ezt az alkotást a jövő év folyamán egy másik csoda fogja megkoronázni, meg fog valósulni régi álmunk, Bulgária akkora lesz, a mekkorának Szan Stefanóban állapították meg.

Szkutari ostroma.

Kattaró: Szkutari előtt folytonosan folyik a harc, amelyben mindig a törökök a támadók. Az

ostromló csapatok valósággal védekező helyzetben vannak. A rendkívüli hideg és a folytonos hóviharak nagyon kényelmetlenül teszik a montenegrói és a szerb csapatok helyzetét. Az eleségszállítás nagyon nehéz és az ostromlók táborában rendkívül sok a beteg.

Páris: Cetinjéből jelentik, hogy Szkutari mellett a törökök legutóbbi birohanása alkalmával a szerbek négyszáz embert vesztek.

A balkáni események a német képviselőházban.

Berlinből jelentik: A német birodalmi gyűlés ma ülést tartott, amelyen többek között Erckenberger centumpárti képviselő a Balkán szövetségesegek kegyetlenkedéseiről interpellált, amire Lehmann igazságügyi tanácsos ezt válaszolja:

— Minő mértékben felelnek meg e hírek az igazságnak, különösen az, hogy mennyiben terhelik a kegyetlenkedések a fegyelmetlen bandákat, innen nem állapítható meg. A német kormány mindenkor az illetékes kormányokhoz fordult és közrehatott arra, hogy ilyen sajnálatos tulkapásoknak elejét vegyék.

A birodalmi gyűlés pénzügyi bizottságában ma interpellációt intéztek a pénzügyi államtitkárhoz a külügyi helyzetet illetően. A pénzügyminiszter bizalmas felvilágosításokat adott és kérte azoknak titokban való tartását. Kijelentései állítólag igen kielégítőek és megnyugtatók voltak.

A vesztőhelyi ásatások eredménye.

— **Varjassy Árpád** beszámolója a városi tanács előtt. —

— *Az Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, január 14.

Az Aradi Közlöny már jelentette, hogy a vesztőhelyi ásatásokat egyelőre befejezték. Jelentették, hogy a kivégzés helyén felállított obeliszk alatt is folytattak ásatásokat, de annak sem lett meg a kellő eredménye. Az egész kutatási kampány alatt mindössze a vársáncok között bukkantak két vértanu hamvaira: *Schweidel* Józseféra és *Lázár* Vilmoséra. **Varjassy Árpád** királyi tanfelügyelő, az ásatási bizottság vezetője és *Virágh* Lajos városi főmérnök ma terjedelmes beadványban számoltak be a kutatás eredményéről. A beadványt a városi tanácshoz intézték és ebben beszámolnak a várostól kapott 1500 korona ásatási költséggel is. A nagy figyelmet érdemlő beadvány szövege a következő:

Arad szab. kir. város tekintetes Tanácsának. A tekintes tanács 1911 évi október hó 28 án tartott üléséből 25052/911. szám alatt kelt véghatározatával az aradi vértanúk hamvainak felkutatását célzó munkálatok folytatására alulírottak részére elszámolás kötelezettsége mellett a város pénztárából Egezeröttszáz (1500) koronát kiutalványozni méltóztatott.

A megísztelő megbizatással kapcsolatban jelentjük, hogy a munkálatokat folytatólág már 1911. év november havában megkezdtük, valamint hogy a munkálatokat folytattuk és végrehajtottuk mindazon területeken és pontokon, a melyeken a költséges munkálatok végrehajtását szó — vagy írásbeli hagyományok alapján megokolhatónak, vagy legalább a jóhiszeműséggel és valószínűséggel igazolhatónak találtuk.

Jelentjük, hogy a *zsigmondházi határban* kivégzett kilenc tábornok sírgödreinek vagy sírgödreinek még csak nyomait sem találtuk, bárha a szóban lévő területen egymástól egy méternyi távolságra kiásott futóárkok együttes hossza több mint husz kilométer, az árkok mélysége pedig mindenütt legalább 30—40 centiméterrel haladta meg azt a jellegzetes homokréteget, amely 100—150 centiméter mélységben hullámzó alakban az egész területen átvonul, de a mely homokréteg a futóárkok falain régebbi ásásnak nyomait sehol sem mutatta.

Ezzel kapcsolatban kiemeljük és hangsúlyozzuk, hogy a szóban lévő homokréteg állapota, valamint az ásatások sikeressége esetére a gyakorlati földmunkások részére megígért *gazdag jutalom kifizetésének tárgytalansága* teljes bizonyosságot nyujt aziránt, hogy a felkutatott területen sírgödörök sem 63 év előtt, sem azóta ásva nem voltak, s így az ásatások sikertelenségében felületes munkának része nincsen.

Jelentjük, hogy a hetvenes évek elején, tehát mintegy 40 év előtt a szó és írásbeli hagyományok szerint a kivégzés helyén emelt obeliszket is szétszedtük és annak mintegy 160 m² méternyi alapterületét is két méter mélységre feldasztuk, de sírgödörök nyomaira nem találtunk. Az újból helyreállított obeliszk tehát csak a kivégzés, de nem az elföldelés helyét jelöli.

A *zsigmondházi határban* folytatott ásatásokkal kapcsolatban az érdeklődők megnyugtató és tájékoztató céljából kötelességszerűleg jelentjük, hogy a kivégzésre és különösen az elföldelésre vonatkozó utbaigazító közlemények felkutatása céljából nemcsak Aradon a hetvenes évek körül megjelent hírlapokat néztük át, de felkértük *Mihályfi Gyula* ezidőszerint körösbökenyi róm. kath. lelkészt is, a 48-as irodalom klasszikus ismerőjét, hogy nyomra vezessen. A talált hírlapi közlemények a kivégzésre vonatkozólag az obeliszk helyére vezettek, egyes holttestek elvitelére igen, de az elföldelés helyére és mikéntjére nézve utbaigazítást egyáltalában nem adtak. *Mihályfi* püspök ur pedig csupán a *Boross* Vilmos féle műben öszefoglalt néhány közismert sorra utalt, mert más feljegyzést az elföldelésre vonatkozólag nem talált.

Mindezekkel kapcsolatban tisztelettel jelentjük, hogy miután a *zsigmondházi határban* a további kutatásokat még csak jóhiszemű feltevések alapján sem irányíthatnánk, erre a területre vonatkozólag munkánkat befejezettnek kell nyilvánítanunk.

A midőn mordhatatlan örömmel és boldogító reménnyel megkezdett és folytatott munkánk eredménytelenségét igaz hazafiúi bánattal látjuk, többszörös örömmel tekintünk ama halvány reménysugárra, a mely egy kétes értékű feljegyzésből bágyadian dereng az érdeklődők felé. *Varga Ottó* szerint ugyanis a *Pöllenberg család* *Pöllenberg Ernő* vértanú tábornok hamvainak elszállítása céljából a 70 es évek elején a *zsigmondházi határban* egy 250 négyszögölnyi területet ásatott fel. Feltéve, hogy a *Pöllenberg család* tényleg végeztetett ásatásokat, kétségtelen, hogy ezeket az ásatásokat nem ott végezték, a hol mi a futóárkokat ástunk, hanem másutt, ez idő szerint ismeretlen helyen végezték. Ha a *Pöllenberg család* a hetvenes években ásatásokat tényleg végeztetett, valószínű, hogy a kivégzést követő 20—25 év után az elföldelés helyére megközelítőbb adatokkal rendelkezett mint mi, akik a kutatást a kivégzést követő 61. esztendőben kezdtük. És így némi halvány reményünk lehet, hogy az esetben, ha a véletlen a *Pöllenberg-féle* ásatások helyére vezet, az ásatásoknak szélesebb körben lendő végrehajtása kellő eredményhez vezethet.

Az előadottakkal kapcsolatban jelentjük, hogy a *vár sáncában* végzett munkák eredménye kétségtelen. *Lázár Vilmos* és *Schweidel József* vértanúk hamvait megtaláltuk. Erről *Török Aurél* és *Barabás Béla* dr. a hamvak szakszerű és ünnepléses módon való kiemelése céljából még a nyár folyamán értesítettük. A hamvak kiemelése elmaradt, mert *Török Aurél* váratlanul elhunyt, később pedig a gyakori esőzések következtében a sírgödör vízzel szinült meg. A hamvak kiemelése csak a talajviznek teljes visszahúzódása után, tehát csak folvó év május-junius havában lesz végrehajtható. Miután tehát a munkálatok folytatásának idejétől még hónapok hosszú sora választ el, a kezünkhez kiutalt 1500 koronáról elszámolni kívánunk.

Bevétel 1500 korona és az ebből megmaradt összegek időközi karzata, összesen 1523 korona 30 fillér. *Kiadás* a csatolt 14 darab nyugtatóvány szerint 1312 korona 77 fillér, a megmaradt 210 korona 53 fillér pedig a csatolt takarékpénztári könyvvel nyer elszámolást. Kérjük részünkre a felmentvényt megadni. Aradon, 1913. évi január hó 14 én. *Varjassy Árpád* kir. tanácsos, tanfelügyelő. *Virágh Lajos* főmérnök.

Egy aradi urinő tragédiája.

— **A művészi ambíció áldozata.** —

— *Az Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, január 14.

A város intelligens köreiben mély megdöbbenéssel és őszinte sajnálattal beszélnek *F. J.* ismert, rokonszenves aradi gyáros fiatal, szép, művelt feleségének tragédiájáról. Az ifju urnőt holnap eltorult elmével fogják Békésgyulára szállítani. *F.*-né szánandó esete kiemelkedik a mindennapos tragédiák közül. Lélektanilag megindokolt és megérthető okai vannak az urnő elszomorító sorsra való jutásának. *F.*-nét a ki nem elégitett művészi ambíció juttatta az élőhalottak birodalmába.

Több mint tíz évvel ezelőtt Európaszerte ismert zongora művésznő volt *F.* neje, aki spanyol származású délamerikai nő. Egészen fiatalon készült a zongoraművészi pályára és gyorsan aratta sikereit a tengerentúl. Az édesanyjával Délamerikából Európába is átutazott és a kontinens nagyobb városaiban szép sikerei voltak.

Bécsben való tartózkodásának ideje alatt megismerkedett *F. J.* vel, aki akkor az osztrák fővárosban hivatalnok volt. Az ismerkedés megszülte a szerelmet, amely aztán házasságban forrasztotta egygyé őket. A művészi hajlandósága és nagy ambíciója *F.* rövid idő múlva Aradra költöztet és itt gyérat alapított, amely szépen virágozik és kitűnő pozícióba juttatta a családot. A fiatal asszony természetesen lemondott a nyilvános szereplésről és teljesen családjáéka élt.

Az utóbbi esztendőben azonban ellenállhatlan vágyat érzett a hangversenytermekben való szereplés iránt, mert fölébredtek lelkében az elmult diadalmas esték varázsos emlékei. Ekkor újból a zongorája melléült és naphosszat játszott, komponált, tanult, dolgozott. A kompozícióit felküldte a bécsi zenede igazgatójának, ahonét a művek kikorrigálva kerültek vissza hozzá. A hölgy tehát komolyan készült a fölépésre. Már ki is választotta gondolataiban az impresszáriót, egy aradi ur személyében, akit ő elég élelmesnek és ügyesnek talált erre a szerepre. A férjével közölte elhatározását, s *F. J.* nem is ellenezte a művészi terv keresztülvitelét.

Kevéssel ezelőtt azonban a fiatal nő szomoruan jelentette az urának:

— Még se lépek föl. Sajnálom itt hagyni a kis fiamat, meg tégedet. Mégis jobb lesz nekem, ha megmaradok az én kedves-családi körömben.

A férj természetesen örömmel fogadta ezt a fordulatot. Azonban a következmények azt mutatták, hogy a fiatal asszony a legújabb elhatározása, sajnos, nem adott okot az öröme.

E hónap elején tudvalóvön *Weil* Magda aradi származású művésznő első nyilvános hangversenyét tartotta a Fehér Keresztben. *F.*-né is jelen volt és élvezettel hallgatta az ifju művésznő nagyszerű játékát. Amikor a tapsorkán fölhangozott, a gyáros feleségén különös nyugtalanság vett erőt. A szomszédnőjének el is panaszkolta:

— Fájó emlékek ébrednek föl bennem. Is-tenem, ha én megmaradtam volna a művészi pályán, talán ma nekem tapsolnának.

A következő napokon csillapító szereket kapott *F. né* és visszazárlt nyugalma. A napokban a színházban végig nézte az *Eva* előadását s a mikor *Kállay* Jolánt a tapsok a lámpák elé szólították, türelmetlen hangon szólit *F. né*:

— Ne tapsoljanak annyit. Én ezt különben el tudnám játszani. Én vagyok a világ legelső művésznője, nekem tapsoljanak, én jobban megérdemlem.

A férje aggodalommal látta az urnő irgatótt viselkedését s azonnal híment vele a színházból.

A folyosón olyan föltűnő hangosan beszélt, hogy F. helyesnek látta *Keppich* Jakab dr. orvost segítségül hívni. Az orvos konstatació a veszélyt s azt tanácsolta, hogy azonnal kocsiba ültesse, aztán a legközelebbi jó ismerősének lakására vigyék, nehogy egy pernyi veszteség is katasztrófát idézzen elő. Mivel özvegy *Bloch* Henrikné aradi kereskedőné (F. né jó ismerőse) jóval közelebb lakik, mint a gyáros, annak a lakására vittek s ott gyorsan csillapító szert adott neki az orvos. Másnap aztán nyugodtan hazament, de a következő napon sajnálatos módon rogtan elő ismét a betegség. Tört, zuzott és folyton azt emlegette, hogy ő a világ legnagyobb művésznője. Ma az aradi kórház elmeosztályára akarták vinni, de ott nincs elég hely s azért holnap Gyulára szállítják az elfojtott művészi ambíció szánandó állapotát.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

Heti műsor:

Szerda: *A farkas*, színjáték.
Csütörtök: *Boccaccio*, operette. Nagy Aranka vendégfelleptével.

Péntek: *Katalin*, operette. Nagy Aranka vendégfelleptével.

Szombat: *Az ember tragédiája*, dráma. (Uj betanulással.)

Vasárnap: Délután: *Limonádé ezredes*, operette. Este: *Az ember tragédiája* dráma.

* A színgazgató közlései. *A farkas*. Molnár Ferenc csodásan egyszerű alkotása *A farkas*, a múlt hetekben Aradon is színre került s páratlanul nagy sikert aratott; a közönséget valószínűleg frappirozta, a merész koncepciója, egyszerű szindarab s a publikum elragadtatva gyönyörködött a kitűnő darab kitűnő előadásában. A nagy sikerre való tekintettel az igazgatóság szerdán újból kitűzte *A farkast*, amely ezúttal is a premier szereposztásában kerül színre. A főbb szerepeket Novák Irén, Bankóné, Follinuszné, Nógrádi, Beregi dr., Dellé, Hajdutska, Győző és Herold játsszák. — *Nagy Aranka vendégjátéka*. Páratlanul érdekes s határozottan művészi eseménye lesz az aradi színháznak csütörtökön és pénteken: Nagy Aranka, a szegedi színház énekesnője vendégszerepel Aradon. A kitűnő művésznő, akinek csodásan zengő, kitűnően iskolázott hangja kifejező, művészi játékkal párosul, két parádés szerepében lép fel: csütörtökön a *Boccaccio*, pénteken a *Katalin* címszerepét játssza. A vendégszereplés iránt máris nagy érdeklődés mutatkozik. — *Az ember tragédiája*, a minden idők leggyönyörűbb drámai költeménye a hét végén újból előadásra kerül. A világirodalom e remekére most készül az egész társulat, az *Ember tragédiája* teljes új betanulással, új rendezésben kerül színre, szombaton és vasárnap. A repriz érdekességét növeli az a körülmény, hogy az igazgatóságnak módjában állott a budapesti Nemzeti Színháztól megszerezni a darab kísérőzenéjét s így Aradon az *Ember tragédiájának* olyan előadása lesz, amilyen még vidéken egyáltalában nem volt.

* Török szokások és erkölcsök. Ez lesz a címe annak a felolvasásnak, melyet a Kölcsey-egyesületben szombaton délután fog tartani *Kunos* Ignác dr. a budapesti Keleti Akadémia tudós igazgatója. A török népnek olyan lelkes hívetől fogja hallani az aradi közönség, mik azok a török szokások és erkölcsök, melyekről Törökország politikai hivatásával kapcsolatban a legellentétebb véleményeket lehet mostanság olvasni, aki évek hosszú során keresztül élt az európai és ázsiai törökök közt és most is erős kapcsolatokat tart fenn a török szellemi élet legkiválóbbjaival. *Kunos* Budapesten is annyira benne él a török kultúrában, hogy Eszterházy-utcai lakása a keleti szépségeknek gazdag muzeuma. A Keleti Múzeum, mely főiskolájával kapcsolatban a múlt héten nyitott meg a nyilvánosság számára, szintén ennek a nagy törökszeretettnek és tudásnak az alkotása.

* A három bajtárs. (Paylander Waldemar a főszerepben.) A világ legelegánsabb moziszínészt Paylandert ismét alkalma van látni a közönségnek. A nagyszerű művész egy új norvég katonadramában lép fel, ragyogtatva sajátos művészetét, melyhez fogható ma nincsen. Mint fiatal tiszt szerelmes lesz egy bajtársa nővérebe, aki viszonzta érzelmeit. Többször találkoznak

titokban, de Borch hadnagy nem nyilatkozhat, mert nincs kauciója. Az ezredes is vagyontalannak mondja magát, mire Borch visszalép. A leány bátyja, aki megleste egyik találkáját provokálja bajtársát. A párbaj színhelyén megjelenik a leány és itt tisztázódik minden és a hadnagy megkapja szerelmeseinek kezét. A hatalmas újdonságot három napig játssza az *Uránia* színház. 175

* 60 kötet könyv 1 kor. 40 fill.-ért, 180 hangjeggy 2 kor. 40 fill.-ért kaphatók kölcsönzésre *Kerpel* Izsó kölcsönzőintézetében, Aradon.

Az általános sztrájk következményei.

— Mit tervez a kormány. —

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, január 14.

Olyan beavatott férfiú, aki kitűnően ismeri a magyar kormány terveit, a következő nagyfentosságú kijelentéseket tette az általános sztrájkról s annak konzekvenciáiról:

— Mindenekelőtt is a kilátásba helyezett tömegsztrájkokról, mint bizonyosságról ma még ne beszéljünk. Egyelőre csak a fenyegetésnél járunk. Nagy kérdés még, hogy a fenyegetést a szociáldemokraták vezetői képesek lesznek-e megvalósítani. Az eddigi sztrájkkísérletek bizonyosan nem kecsegtethetik a vezetőket vérmes reménységgel.

Furcsa jelenség, a mikor a szociáldemokrata vezetőség arra szólítja föl a munkásságot, hogy a jövőben ne igyék alkoholt, hanem takarékoskodják, s rakjon félre naponta valamit, hogy a keresztényköltség sanyaru idejére legyen élni valója. Én azt hiszem, hogy a munkásnak alkohorra eddig se igen telt. Aki alkoholra, vagy mondjuk meg magyarul: pálinkára költött, annak bizony egyéb elsőbrendű szükségletekre nem jutott, s maga meg a gyerekei láttak szükségletet. Éppen ezért ennek a főszólításnak nincsen semmi értelme. És miből tegyenek félre szok a munkások, akiknek ma egyáltalán nincsen keresete? Hiszen ma Magyarországon több iparágban, elsősorban az építőiparnak válsága folytán a munkanélküliek száma ijesztő mértékben megszorodott! Nem tudom elképzelni, hogy ezek a munkanélküliek miből rakjanak félre? Hiszen ezeknek nem sztrájk, hanem munka kell.

— De hát nem is ezek a szempontok azok, melyekre a kormány és a nemzeti munkapárt súlyt vet. Politikailag a dolog úgy áll, hogy jogszületlen és megokolatlan, ha a munkásság az ő végső fegyveréhez nyúl, a mikor még nem lát tisztán abban a tekintetben, hogy normális eszközökkel mit tudna elérni. A kormány javaslata nem utolsó szó. Nem ultimátum. Teljes illetékeséggel hangzatom, hogy a javaslat a kormánynak nem utolsó szava, sőt, hogy a tárgyalások során további javító módosításokkal szemben nagy előzékenységet kíván tanúsítani. Ha pedig így van, nem kötelessége-e a szociáldemokrata vezetőségnek, hogy ezeket a javító módosításokat megvárja és lelkiismeretesen megvizsgálja, vajon azoknak beillesztése után nem módosul-e a parlamenti reform olyképen, hogy az ellen az ultima-ráció alkalmazása már az ő fölfogásuk szerint se volna helyén? *Ugy a nemzeti munkapárt, mint a gazdasági élet valamennyi tényezője, igen erős nyomást gyakorol a kormányra, hogy egy esetleges tömegsztrájkjal szemben habozást nem ismerő energiával tegye meg azokat az intézkedéseket, melyek úgy a dolgozni akaró munkások munkaszabadságának és munkajogának, mint általában a polgárság vagyoni és személyi biztonságának megvédésére szükségesek lesznek. A kormánynak a terrorral szemben gyöngésgéget tanúsítani nem szabad.* De nem szabad a törvényhozásnak sem. Hiu reménység hát az, hogy a munkásság sztrájk árán többet kaphat, mint amit a nélkül kapna. A prognózisom az, hogy a tömegsztrájk, ha megvalósítását megkísérelnék, kudarcot vallana.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Tizennégy éves izgató. *Szabadkáról* jelentik: A délvidéken letartóztatott szerb izgatók száma minap egy tizennégy éves gyerekkel szaporodott meg. A fiút *Pility Szávonak* hívják s a vizsgálóbíró végzőse szerint az a büne, hogy a magyar állameszme ellen izgatott. Az izgatás Mohol községben történt, ahol az utcákon báborusdit játszottak a szerb és a magyar fiúk, akik nemzetiségük szerint oszlottak két ellenséges táborra. Az ütközet hevében a magyar fiúk megverték *Pility Szávót*, aki erre sirva fakadt és így fenyegette meg a győztes magyarokat:

— Megálljatok magyarok, kerültök még ti is ilyen helyzetbe, fogtok még ti is szorulni, ha jönnek a szerb testvéreink, az pedig már nincs mesze és kiirtunk titeket a föld színéről.

Az egyik magyar fiú elmondta otthon szüleinek a szerb fiú kifakadásait, mire a szülők bejelentették az esetet a csendőrségnek. *Pility Szávót* a csendőrök elfogták és ma már *Dauk Tivadar* vizsgálóbíró is kihallgatta. Most a nyomozást abban az irányban folytatják, hogy a fiú kitől halotta a magyarellenes kifakadásokat. Az ügyvel kapcsolatban Moholon több letartóztatás várható.

§ Kinevezés. Az igazságügyminiszter *Pósz* Henrik dr. krasznai, *Seybold* Kálmán dr. aradi, *Ginovszky* Miklós battonyai bírósági jegyzőket a IX. fizetési osztályba jelenlegi alkalmazásuk helyén kinevezte.

§ Megrágalmazott felügyelő. *Farkas* Mihályné opecskai lakos rossz viszonyban élt *Litsmann* Szidónia gyermekmenhelyi telepfelügyelővel. *Farkasné* azt híresztelte, hogy a felügyelő feleslett életet folytat s hogy csak azoknak ad ki menhelyi gyermekeket dajkaságba, akik neki ételeműt és egyéb ajándékot visznek. A törvényszék rágalmozás miatt vont a *Farkasné* felelősségre s egy heti fogságra és 20 korona pénzbüntetésre ítélte, a büntetést azonban a novella alapján felfüggesztette.

§ Türelmetlen panaszos. *Szász* Tódor somoskeszi földművesnek verekedés közben a torkába lőtt az unokatestvére, *Szász* Flóra. Am ő se akarta megtorlatlanul hagyni sérelmét, utána iramodott bántalmazójának és elakarta venni tőle a pisztolyt, hogy alkalmilag „fizessen neki”. Azonban rosszul számított, mert *Szász* Flóra a pisztollyal vette újból el. *Szász* Tódor a kiállott fájdalom és izgatottság enyhítésére, súlyos sebével betért egy pár decire és mivel ez a fájdalmát egyáltalán nem enyhítette, bement panaszra a *borosjenői* járásbíróshoz. Minthogy azonban hivatalos órán túl jelentkezett, várakoznia kellett volna. Kiment a folyosóra, onnan azonban rövid idő múlva megszökött, kijelentvén az ottlétőknek, hogy ilyen csekélység miatt nem akar lekászni a vótról.

§ Vád alá helyezett tröszt. *Washingtonból* jelentik: A fő államügyész megújította a közséntroszt ellen a vádat, amelyet a legfelsőbb törvényszék nem régebben beszüntetett. A vádat a főügyész elsősorban a penszilvániai közséntársaság ellen emelte, de kiterjed egyúttal azokra a vasutakra is, amelyek a tröszt közzenét szállították.

§ Változás az ügyvédi lajstromban. A máramaroszigeti ügyvédi kamara közbíró teszi, hogy *Klein* Jónás Jenő dr. ügyvéd, máramaroszigeti lakost az aradi ügyvédi kamara területére *Lupénybe* történt elköltözés folytán a névsorból törölte.

§ A tartolci uzsorások. *Szatmárról* jelentik: A tartolci uzsorabank dolgában az 1909. évi januárban indított vizsgálatot befejezte az ügyészség. A vádirat szerint *Israel* Pinkász, *Izsák* Sámuel, *Israel* Lázár, *Goldenberg* Ignác, *Israel* Mózes és *Fried* Ábrahám tettes az uzsorában. A négyesötven oldalra terjedő vádirat szerint a tettesek száználvolva százalékos kamatot szedtek. A vádlottak közül *Israel* Pinkász három ízben, *Israel* Sámuel hét ízben, *Goldenberg* és *Fried* egy egy ízben raboskodtak már uzsoravetés miatt. A tárgyalás májusban lesz.

§ Börtönre ítélt inas. *Nagykikindáról* jelentik: *Báró* Tallián Béla Somogyi Károly nevű inasát, aki egy hateres koronás gyémántos ékszer lopott el tőle, a nagykikindai törvényszék elítélte egy évi börtönre.

Oroszország

a román követelések mellett.

(Nem lesz bolgár-román háború. — Károly király hadparancsa. — Gesov miniszterelnök a tárgyalásokról. —

Távirati tudósítás.

Szófia, január 14.

Gesov miniszterelnökhöz egy hozzá közel álló politikus kérdést intézett arról, vajjon igazak-e azok a hírek, hogy a királyság helyzete Romániával szemben nagyon komoly, és hogy román csapatok legközelebb be fognak vonulni Dobrudzsába, Gesov erre ezt felelte:

— Ezeknek a szenzációs híreknek nincsen komoly alapjuk és egyáltalában nem lehetetlen, hogy a vitás kérdéseket békésen fogjuk megoldani. A Romániával való tárgyalás kedvezően folyik és reméljük, hogy minden veszedelmes incidens nélkül kedvező befejezést is fog érni. Az a hír, hogy Londonban a helyzet kiélesedett, onnan való, hogy az újságírók a cselekvő politikai személyeket erősen ellenőrzik és hogy ezek az újságírók külső momentumokból, például az összejövetelek számából, következtetnek a tárgyalás menetére. A mi azonban a Romániával való tárgyalást illeti, meg kell jegyezni, hogy ezt a tárgyalást nemcsak Londonban folytatják. Egyeseket könnyen érthető okok miatt nem mondhatok a tárgyalás folyásáról, csak azt kívánom még egyszer megjegyezni, hogy a helyzet pesszimista megítélésére semmi ok sincsen.

Szófiai beavatott körök szerint Teodorov pénzügyminiszter, a kinek az volt a megbízása, hogy Oroszország közvetítését kérje ki a békekötés és a román követelések dolgában fölmerülő nehézségek megszüntetésére, az eddigi információk szerint misszióját sikerrel teljesítette.

Szófia: A londoni hírek a béketárgyalásokról és a romániai konfliktusról kevés biztatót tartalmaznak. Általános itt az a vélemény, hogy a háború újabb kitörése elkerülhetetlen és Romániával nem fog sikerülni a békés megegyezés. A bolgár kormány abban bizakodott, hogy Oroszország erőlyesen fog fellépni, de csalódott, mert az orosz külügyi politika nyíltan támogatja Románia igényeit. Az az egyetlen reménység, hogy Teodorov pétervári missziója változásokat fog hozni Oroszország magatartásában.

London: Misu román delegátus tegnap délelőtt összejött Danevvel, a ki megígérte neki, hogy a bolgár kormány választ legközelebb át fogja neki adni. Azt hiszik, hogy Misu ezt a választ már meg is kapta. A helyzet jelentékenyen javult. A balkáni delegátusok azt hiszik, hogy az orosz kormány Bulgáriát engedékenységre bírta.

Bukarest: Az ortodox újv alkalmából Károly király a hadsereghez napi parancsot intézett, a melyben ezt mondja:

— Ebben a nehéz pillanatban az egész ország bizalommal és szeretettel fordul hadseregéhez, mert tudja, hogy ez a hadsereg az ország érdekeit mindig hősiességgel és önmegtartóztatással fogja megvédelmezni. Meg vagyok róla győződve, hogy ti, mint ama hősök méltó fiai és utódjai, a kik Plevna, Rahova és Vidin mellett vérükkel újra feltámasztottátok a románok hadi dicsőségét, szemetek előtt fogjátok tartani ezeknek dicsőséges és felejthetetlen harcait. Az orosz cár ő felsége Mihajlovsz Miklós nagyherceg által átnyújthatta nekem az orosz hadsereg marsallbotját, a mivel tisztelni akarta a hősiességet és a katonai érdemeket, a melyek, miként eddig, úgy ezentúl is a román hadsereg büszkeségét alkották.

A király ezután azt a kívánságát fejezte ki, hogy a hadsereg ezentúl is úgy viselkedjék és hogy munkája és fegyelme méltó legyen azokhoz a nagy áldozatokhoz, amelyeket az ország hadseregének megerősítése végett hoz.

Bukarest: Jól értesült forrásból jelentik, hogy

Londonban abban egyeztek meg, hogy a román-bolgár differenciák elintézését a nagykövetek reu-niójára bízzák.

Bukarest: A román távirati froda a külföldön elterjedt hírt, mintha a monarchia bukaresti követe Majoreszku miniszterelnöknek őfelsége kéziratát nyújtotta volna át, valótlannak jelenti ki. Majoreszku miniszterelnököt csupán ő felsége arcképével tüntették ki.

Berlin: Az utolsó hírek a bolgár-román tárgyalásokról kedvezően hangzanak, azonban teljes megegyezés még most sem történt.

Katonai vélemény Tisza párbjáról.

— Tisza István katonai felebbvalójának a nyilatkozata. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 14.

A „Vedette”, a Fremdenblatt katonai melléklete báró D. alezredes tollából a következőket írja a Tisza—Károlyi párbjáról:

Egy gráci újság nemrégiben vezércikket írt „Tisza legújabb hestettéről”, a ebben a cikkben a megengedett határon messze túlmenő módon támadta meg úgy Tisza Istvánt, mint a magyar miniszterelnököt, Lukács Lászlót. A támadás oka az, hogy Tisza egy, a magánéletben elszenvedett sértésért párbajra hívta ki a sértetőt, Lukács pedig az affér szerencsés befejezése után üdvözölte a győztest. Ha egy lap vallásos felfogásának megfelelőleg azon az elvi alapon áll, hogy minden párbajt elvileg elítéli, ezen álláspont jogosságát mindenkinek el kell fogadnia. De egyetlen újság sem lehet feljogosítva arra, hogy elátkozzon és gyűlöletet hirdessen feltétlenül nemes jellemű és nagytekintélyű államférfiak ellen csak azért, mert az egyiket — aki tartalékos honvédtiszt — olyan kényszerhelyzetbe hozták, amelyet csak fegyverrel tudott elintézni, a másik pedig gratulált a sikeres elintézéshez. Hiszen ezen az alapon minden magasabbrangú katonatisztet és csapatparancsnokot meg lehetne bélyegezni, ha egyszer nem tud kitérni a párbaj elől. Igazán csodálatos, hogy egy komoly lap ilyen terrorisztikus eszközöket használ, a kvalifikálhatatlan támadásához fűzött objektív reflexióknak pedig helyet sem ad.

Azért fordulok most a hadsereg tisztjeinek érdekeit mindenkor őszintén szívével Vedette-hoz azzal a kéréssel, hogy alábbi megjegyzéseimnek helyet adjon:

Az egykori osztrák honvédelmi miniszter Welserheimb gróf egy, a párbajkényszer tárgyában hozzá intézeti interpellációra így válaszolt:

— „Nem vagyok barátja a párbajnak s teljesen meg tudom érteni, hogy minden értelmes ember elszerezné törülni a párbajt a föld színéről. Ámde az emberi törvények és intézmények hiányosak s a becsületében megsértett tisztnek nem adják meg a teljes satisfakciót; s azért a becsületében megbántott tiszt számára igen sok esetben a párbaj az egyetlen mód az elégtétel szerzésére.”

Már most Tisza gróf tartalékos honvédtiszt, akire nézve a katonai kodex ugyanazokat az erkölcsi szabványokat állítja fel, mint a közös hadsereg tisztjeire.

Tisza magánbecsületét megsértették s ezáltal abba a kényszerhelyzetbe hozták, hogy elégtételt kellett követelnie. Emellett a párbaj esélyei rá nézve mindenképen kedvezőlenek voltak, mert az egyik szemén majdnem semmit sem, a másikon pedig csak rosszul lát s reumás fájdalmai még a testmozgásban is megakadályozták.

Az említett támadó cikk szerzője azt veti Tisza szemére, hogy a párbajnál vad dühvel támadott ellenfelére, akinek joga lett volna őt úgy leszúrni, mint néhány évvel ezelőtt Hentz képviselő leszúrta Keglevich grófot. A szerzőnek a logikája itt egész érthetetlen. Hisz tudvalevő, hogy Tisza állandóan csak védekezésre szorított s különben is Tiszáról még a leg-

elkeseredettebb pontúkaik ellenfelei is elismerik, hogy tökéletes gentlemannal állnak szemközt. Idáig még senkinek sem jutott eszébe, hogy Tiszát vérengzőnek és boszuállónak tüntesse fel. Ez egészen a gráci lap-szerkesztő fantáziájának a találmánya.

Nemes gondolkodásmódjának ép tavaló adott kifejezést a magyar képviselőház elnöke, amikor az ellene irányuló merénylet után úgy beszélt Kovácsról, mint egy szegény beszámíthatatlan emberről, s aztán pedig úgy folytatta a tárgyalásokat, mintha mi sem történt volna.

Nekem személyesen is alkalmam volt Tisza erkölcsi tulajdonságait megismerni. Annak idején alattam szolgált a huszároknál s én csak azt mondhatom róla, hogy minden időben a legkorrektebb, a leglelküismeretesebb és legkötszelességtudóbb embernek tanultam megismerni. Tökéletes gentlemann volt már akkor is tetőtől talpig.

Tisza céltudatos és energikus elnöki eljárásának köszönhetjük egyedül, hogy a véderőjavaslatokat Magyarországon elintézték s az elintézésnek még az osztrák parlamentre is megvolt a kedvező hatása. Azoknak a nagy szolgálatoknak, amelyet Tisza ezáltal a hadsereg harcésztsége és az ország védelme érdekében tett, a mostani háborús időkben különösen nagy hasznát látjuk s ezért minden hazaszerető polgár hálaival tartozik Tiszának.

Végül még csak azon reménynek akarok kifejezést adni, hogy az ilyen támadásoknak az előítélet nélküli olvasók körében nem sok híve akad.

VÁROS ÉS MEGYE.

Uj vágóhid Aradon?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 14.

Megirtuk, hogy az aradi ipartestület mészáros és hentes szakosztálya a múlt héten azzal a kéréssel fordult a tanácshoz, hogy a vágóhidon bővíttesse ki a sertésszűrő kamrákat, mert a megnövekedett forgalom következtében a helyiségek szűkek. A tanács a mérnöki hivatalt utasította, hogy tegyen javaslatot és jelölje meg mi lenne a teendő. Virágh Lajos főmérnök ma terjesztette be véleményét a tanácshoz és kijelenti, hogy a szükséges átalakítások körülbelül nyolc-tízezer koronába kerülnének, mert nemcsak a sertés szűrő kamarák, hanem egyéb helyiségek is szűkek a sertésvágóhidon. Együttal azonban felhívta a tanács figyelmét arra is, hogy a vágóhid ujjáépítésének kérdése is régen megérett a megvalósításra.

Ma délelőtt volt is ebben az ügyben Lócs Rezső gazdasági tanácsnoknál megbeszélés és a tanács jelen volt tagjai egyhangulag ama véleménynek adtak kifejezést, hogy a mizériákon csak egy teljesen modern és minden igényt kielégítő új vágóhid építésével lehet segíteni, mint ezt Reisinger Sándor és társai a polgármesterhez a múlt esztendő folyamán beadott részletes memorandumukban is kifejték. Ismertettük annak idején teljes egészében ezt az emlékiratot, melynek írói azt állítják, hogy a vágóhidat és az átvásár teret a Birkas dűlőbe kell kihelyezni, hogy az így felszabaduló értékes telkeket a város más célokra használhassa fel. Megjelölték ennek a megoldásnak pénzügyi és város fejlesztési szempontokból várható előnyeit is. A megoldásnak eddig a rossz pénzügyi viszonyok állták útját. Minthogy azonban most a mérnöki hivatal fogja sürgetni a kérdés elintézését, valószínűleg ismét napirendre kerül.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — 151
Nyomda	— — — — 151

HIREK.

Felfüggesztett városi autonómia.

— Az elcsapott rendőrkapitány miatt. —

Saját tudóstónk telefonjelentése.

Budapest, január 14.

Ma délben érkezett le Pestvármegye törvényhatóságához az a belügyminiszteri határozat, mely Félégháza város önkormányzatát felfüggeszti. A felfüggesztés azért történt, mert a törvényhatósági bizottság a jogerős ítélettel hivatalvesztéssel sújtott rendőrkapitányt újból megválasztotta városi kiadóvá. Ezt a választást Pestmegye annak idején, mint törvénytelen, megsemmisítette, a városi bizottság azonban ismét csak az elcsapott rendőrkapitányt választotta meg.

Erre azután Pestmegye közgyűlése elhatározta, hogy a renitenskedő városi autonómiájának felfüggesztését javasolja a kormánynak. A határozat meghozatala alkalmával egyenlő volt azoknak a bizottsági tagoknak a száma, akik a felfüggesztést javasoló indítvány mellett szavaztak azokéval, akik ellene foglaltak állást s az indítvány sorsát Ráday Gedeon gróf főispán szavazata döntötte el. Az indítványt elfogadták s felterjesztették a kormánynak, mely ma küldte le a megyéhez a felfüggesztő határozatot.

Az ellenzék Holló Lajosra akarta bízni a város közigazgatását a mandátumvesztett városi hatóságok helyett, ez a terv azonban csődöt mondott, mert a belügyminiszteri határozat értelmében a közigazgatás vezetését megyei tisztviselőre kell bízni. Valószínű, hogy az alispán maga veszi át ezt a tisztséget. Pestmegye az autonómia-felfüggesztés dolgában legközelebb rendkívüli közgyűlést tart.

— Serényi miniszter gyógyulása. Budapestről jelentik: Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter állapotában a javulás tartós. A miniszter előreláthatóan már a jövő héten elhagyhatja a szanatóriumot.

— Glattfelder püspök nem megy Pécskára. Magyarpécska község képviselőtestülete január tizenhatodikán ülést tart és ebben az ülésben újból tárgyalásra kerül a pécskai katolikusok párbérének ügye. Az a mozgalom, amelyet a katolikus hívek egy része a párbér kérdésben indított, nem járt eredménnyel, Glattfelder Gyula csanádi püspök a múlt hétről keltezett átiratában arról értesítette a pécskaiakat, hogy Olajos József plébános a kanonika vizitáció alapján jogosan kívánhatta a párbér újabb és magasabb megállapítását, mert most nagy a drágaság. A püspök ezért arra kéri a község elöljáróságát, hogy a legközelebbi képviselőtestületi ülés elé ilyen határozati javaslatot terjesszen be. — Amint az Aradi Közlöny megírta, a magasabb párbérrel elégedetlenkedő pécskai katolikusok azzal a kérelemmel is fordultak a csanádi püspökhöz, hogy jöjjön személyesen Pécskára és teremtsen rendet, meggyezést a hívek és papjuk között. Erre a kérelemre ma külön átiratban válaszolt Glattfelder Gyula püspök. A püspök átirata, amelyet Magyarpécska községhez intézett s köszönetet mond a meghívásért, mert a beléje vetett bizalom megnyilvánulását lája abban, hogy a hívek őt személyében kéri az ügy elintézésére. Bármennyire örvend azonban az iránta mutatott ragaszkodás és bizalom ilyen jelének, még sem mehet el Pécskára a fontos és mielőbbi rendezést kívánó ügy elintézésére, mert más elfoglaltságai nem engedik meg, hogy püspöki székhelyét most elhagyja. Végül arról értesíti a püspök újabb okirata Magyarpécska községet, hogy a párbér ügy rendezésére és az ellentétek kiegyenlítésére újból elküldi Pécskára Jászai Géza szegedi apátplébánost.

— Szathmáry János egészsége. Szathmáry János, az Arad csanádi vasut helyettes igazgatója néhány hónap előtt súlyos természetű operációt állt ki. Az általános becsülésnek örvendő igazgató szemén hosszabb idő óta szürke hályog terjedését észlelték az orvosok és ez a betegség végül annyira veszélyeztette látóképességét, hogy az operációs beavatkozás elkerülhetetlenné vált. — Szathmáry igazgatót a múlt év végén Budapesten megoperálták és a kitünően sikerült operáció megszabadította a hályogtól a szemét, mely visszanyerte látóképességét. A kényes operáció után még hosszabb pihenésre volt kényszerítve Szathmáry János, de most már annyira megerősödött a hályogtól megszabadított szeme is, hogy néhány nap óta feljár hivatalába és rövid idő múlva teljesen átveszi hivatalos teendői intézését. Szathmáry János felegyűlése őszinte örömet kelt az Acsev. tisztikarban és az aradi társaságban is, ahol a nagy tudású helyettes igazgató eddigi buzgó tevékenységére, a közügyek és társadalom terén kifejtett munkásságára számítanak.

— A hadügyminiszter Budapesten. Budapestről jelentik: Krobotin Sándor lovag hadügyminiszter, aki a tegnapi estét Hazai Samu báró honvédelmi miniszter társaságában töltötte, ma délelőtt folytat a bemutatkozó látogatását a kormány tagjainál, az udvari múltóságoknál s a polgari és egyházi hatóságok fejeinél. A hadügyminiszter ma délután visszautazott Bécsbe.

— Az osztrák gyufaadó. Bécsből jelentik: A többségi pártok képviselőinek mai értekezletén a pénzügyminiszter részletes nyilatkozatot tett az új gyufaadóról. Körülbelül millió korona jövedelmet remél a miniszter az új adótól. — Az adó a gyufa minőségére és mennyiségére, vagy nagyobb lesz. A csomagokat tartalmuk szerint foszfor nélküli, vagy kén nélküli gyufákra fogják felosztani. A foszfor nélküliekben 60, a kén nélküliekben 80 dobos gyufa lesz. Minden csomag után két fillér lesz az adó. Többen a bizottsági tagok közül a gyufa monopólium kérdését hozták szóba, azonban az nagy ellentállásra talált. — A pénzügyminiszter azonban kijelentette, hogy ez a kérdés is már részletes tanulmányozás tárgyát képezi, de a jelenlegi időpont gyufa monopóliumra még nem alkalmas.

— Az orosz cári család betegei. Pétervárról jelentik: Nikolajevics Miklós nagyherceget, a cár unokatestvérét tegnap szélütés érte. A nagyherceg ötvenöt éves és felesége a montenegrói királynak leánya. A beteg állapota nagyon komoly. Udvari körökből jelentik, hogy a cárevics, aki Carszkoje Szélőtan a kerácsenyi ünnepen részt vett, újra meghűlt és ágyban fekvő beteg. — Berlinből jelentik: Még nincsen megerősítve az a hír, hogy Nikolsjevics Miklós nagyherceget szélhűtés érte.

— A meggyilkolt apa temetése. Budapestről jelentik: Schöbert Róbertnek, a szerencsétlen véget ért gyárosnak holttestét a család kérésére nem boncolták fel, hanem kiszolgáltatták a családnak. A holttestet a törvényszéki orvostani intézetből átszállították a rákoskeresztúri temető halottasházába és ott a felállított díszes ravatalra helyezték. Temetése holnap délután 3 órakor lesz.

— Kétezer koronás alapítvány. Az aradi szegény tanulókat gyámolító egyesület vezetőségét ma kedves meglepetés érte. Az egyesület buzgó elnöknőjét Hausser Károlyné ezredesné felkereste özvegy Thomka Gyuláné és kétezer koronás alapítványt tett le kezéhez. Az alapítványt Thomkáné néhai férje thomkaházi Thomka Gyula emlékére és nevére tette azzal a rendeltetéssel, hogy annak kamataiból évenként szegény aradi tanulókat ruházzanak fel. A nemeslelkű adományért az egyesület a nyilvánosság előtt is köszönetet mond.

— Hol van Jakabffy Iván? A szerencsétlen sorsra jutott Jakabffy Iván volt csanádi földbirtokosról a következőket írja egy szegedi lap:

Nemrég az a hír járta be az ország sajtóját, hogy Jakabffy büntetésének kitöltése után kiment az Ujjvilágba. Ezt a hírt más nem cáfolhatja meg jobban, mint az, hogy Jakabffy Iván előtt holnap fogják a harmadfokú ítéletet kihirdetni a szegedi királyi törvényszéken. A királyi Kuria ugyanis elutasította a táblai ítélet ellen beadott semmisségi panaszokat. Jakabffy egy évi börtönbüntetését helybenhagyta és az iratokat leküldte a szegedi törvényszékhez. Ez alatt a hosszú igazságszolgáltatási eljárás alatt pedig az elítélt egész kényelmesen megszökhett. Amint hogy Jakabffy Iván ezt meg is tette: Kibujósott az országból. A szegedi törvényszék ugyanis idézést küldött Jakabffynak előbb Kupára, ahol az anyja tartózkodik, majd Budapestre, ahol a fia később mint egy nagy cég utazója élt. Az idézés mind a két helyről azzal a megjegyzéssel jött vissza, hogy a címzett ismeretlen helyen tartózkodik. Megkérdeztük Jakabffy volt védőjét, Pártos Simon dr.-t, aki a következőket mondta:

— Jakabffynak még mindig jogi képviselője vagyok. Védencem azonban a tavasz óta, hogy az ügyesség fogházából kiszabadult, nem adott életjelet magáról. Büntetését még nem töltötte ki, mert hisz a Kuria azt csak most hagyta helyben. Ugy tudom, az idézést a holnapi ítélethirdetésre nem tudták neki kézbesíteni, ez esetben tehát nem fog arra eljönni. A bíróság bizonyára majd körözteti. Én azt hiszem, — mondta még a védő — hogy védercem kivitorlázott Amerikába...

Ugy látszik a védő rosszul informált ügyvéd lehet. Jakabffy Iván ugyanis nem szökött meg, mert a mai napon is Aradon tartózkodik, így hát fölösleges köröztetni.

— A francia elnökválasztás előkészületei. Párisból jelentik: Pénteken lesz az elnökválasztás Versaillesben s a csendes város már is megélenkült. A vonatok szakadatlanul hozzák az ideseregő kíváncsiakat. A palotában mindenféle munkás emberek sűrűnek forognak. A munkálatokra a képviselőház titkára ügyel fel, aki gondosan számon tartja a képeket, szekrényeket, amelyeket mind csak erre a pár napra szállítanak Versaillesbe. A nemzetgyűlés elnökének, Antonin Dubosnak, aki maga is elnökjelölt, kényelmes lakást rendeztek be, amely két szalonból, egy ebédlőből és irodából áll. A miniszterelnök számára fenntartott szobát is nagy fényűzéssel rendezték be. A telefonhuzalokat tetemesen szaporították az elnökválasztás napjaira. — A kamara ma Deschanelt választotta újból elnöké 345 szavazattal. Vaillant szocialistára 61 szavazatot esett. A szenátus Antonin Dubosot választotta 221 szavazattal a szenátus elnökévé.

— A sikkasztó jegyző. A simonyifalvai jegyzői hivatalban történt sikkasztások kiderítésére tegnap kezdődött meg a hivatalos vizsgálat, amelyben Csukay Gyula főszolgabíró és Medveczky Lajos központi számvizsgáló vettek részt. A vizsgálat első részét, amely nagyjában megállapította az öngyilkos Barna Elemér által el-sikkasztott árvapénzek összegét, tegnap befejezték, de Medveczky számvizsgáló még néhány nappal Simonyifalván tölt a község számadásának rovatcsolásával. A vizsgálat az eddigi adatok szerint nem derített ki újabb nagyobb összegű hiányokat.

— Temetés. Ma délelőtt temették el nagy részvét mellett özvegy Eckhart Ferencné, Eckhardt Edének, az Aradi Első Takarékpénztár helyettes igazgatójának édes anyját. A temetésen megjelent az Aradi Első Takarékpénztár tisztviselői kara s az aradi társadalom számos előkelősége.

— Börtönre ítélt államügyész. Varsóból jelentik: Belmont Leo államügyészt felség sértés miatt a haditörvényszék egy évi vártólásra ítélte.

— Családi viszály. Fialat házások Jób Vince és a felesége. A férfi ezelőtt Aradon, most Resicán dolgozik, mert nem tud összerfenni a felesége anyjával. Itt hagyta a fiatal asszonyt házasságuk második hónapjában. A nő nyolc hónapig állta ezt az állapotot, de mégis csak vágyott az ura után és elment érte Resicára hazahívta. Jób eljött Aradra, de azt kellett tapasztalnia, hogy nem szívesen látják. Szemrehányást tett emiatt a feleségének, ebből szóváltás lett és ma délután már késsel és revolverrel támadtak egymásra a házások. Jób ma délután elment apóának Lővész-utca 2. számú házában lévő lakására. Nem erasztették be, erre ő beverte az összes ablakokat. Elzárták előle az ajtókat, amelyeket összetört. Eddig egyezik mindkettőjük elbeszélése, mert így mondták el a rendőrségen. Ami ezután történt az asszony szerint jogos önvédelem a férj szemében pedig merénylet volt. Megtámadta a feleségét késsel, az pedig revolverrel feléje lőtt, a tanúk is így állítják. Ő pedig azt mondja, hogy azért rántott kést, mert a felesége háromszor fogta rá a pisztolyát. Megindították mindkettőjük ellen az eljárást?

— Hadijáték tartalékos tisztéknek. *Bécsből* jelentik: Január hónap folyamán helyőrségenként nagy katonai harcjátékok lesznek, amelyeken résztvesznek a csapatok parancsnokai és a törzstisztek minden fegyvernemből a hadseregfelügyelők vezetése alatt. Azt az újítást tervezi a hadügyminisztérium, hogy külön katonai harcjátékokat és katonai tudományos előadásokat rendez a tartalékos tiszték számára, akik önként jelentkeznek, mert erre nem köteleznek és nem hívják meg senkit.

— Nyilatkozat. A következő sorok közlésére kérték föl az *Aradi Közlönyt*: Egyes helybeli lapok úgy írják, hogy az országos választójogi szövetség Aradon rendezendő népgyűlésére engem is kiküldött. Én megnevezett szövetségnek tagja nem vagyok, az engem megkérdeztetésem nélkül ki nem küldhet, különben hivatásom anynyira leköt, hogy fizikai időm sincs politikával foglalkozni. *Keppich Jakab dr.*

— Sikkasztó bankárok. *Münchenből* jelentik: *Herz Frido*, lanzbergi bankcég tulajdonosnőjét, *Herz Katalint* Frido nevű fiával együtt letartóztatták, az üzletre elrendelték a csődöt. Hír szerint elszikkasztották a náluk elhelyezett letéteket.

— Elloptak egy épületet. *Tordáról* jelentik: Felsőjózsan a minap *Hartstein* földbirtokos tanyáján éjnek idején elvittek egy egész nagy gazdasági épületet. A tolvajok az épületet szétbontották, az anyagot pedig elszállították. A csendőrség Poroszka János, Kecskés József és Szücs János felsőjózsai gazdákat, a kiknek lakásán az épületanyagot megtalálta, ma letartóztatta.

— Szűnetel a vizszolgáltatás a következő napokon: e hó 25-én este fél 10 órától reggel 5 óráig Attila-tér, Aulich Lajos, Lipót, Knezech Károly, Mihos Kelemen-utcákban, Tökölly-tér és Szent István-utcában, e hó 16-án este fél 10 órától reggel 5 óráig Zrínyi, Forray, H. szinger, Rákóczi, Darányi-utcákban, Bocskay-tér és Szent Pál utcában, e hó 17-én este fél 10 órától reggel 5 óráig Hunyady, Bercsényi, Csernovits, Damjanich, Háromveréb, Szent Pál, Chorin Áron, Háltér, Fácán- és Angyal-utcákban, e hó 18-án este fél 10 órától reggel 5 óráig Thököly Imre, B. Határ, Óvár, Hajó, Alsó-Marospart sor, Szekeres és Vadász-kürt-utcákban.

— Adófelszólamlás. Az aradi zsidó hitközség adófelszólamlási bizottsága január hó 16-án délután 5 órakor tartja ülését a zsidó hitközség előljáróságának üléstermében. (I. emelet, jegyzői hivatal.) Miről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy az 1913. évi adókiadás ellen felszólamlásukat ott szóbelileg is előterjeszhetik és az esetleg írásban beterjesztett felszólamlásukat szóbelileg külön is megindokolhatják. Az elnökség.

— Vagyonromlás miatt a halálba. *Esztergomból* jelentik: Hegedűs József esztergomszentgyörgymezői földbirtokos hozzátartozóinak távollétében tegnap fölbeltte magát és azonnal meghalt. Hazatérő felesége és leánya nagy vértócsában találtak rá ágyában. Hegedűs nemrégiben még a környék egyik legtekintélyesebb földbirtokosa volt, vagyonát azonban választási korteskesésre pazarolta el és valószínűleg rendezetlen anyagi ügyei miatt követte el az öngyilkosságot.

— Beiratás. Tisztelettel értesítem a t. szülőket és a tánc kedvelő ifjuságot, hogy táncintézetemben február 3-án hétfőn új tánckurzust nyitok, melyre beiratkozásokat már most elfogadok *Bercsényi M. u. 18. sz.* lakásomon, vagy esténként az *Ipartestület* dísztermében levő táncintézetemben. Ugyiszintén külön órákban tanítom a Boston, valamint a Two Step táncokat, szíves pártfogást kér *Deutsch Sándor*, okl. táncitanító. 381

— 5 perc alatt megszüntet mindenféle főtájást egy eredeti Kárpáti-féle fejfájás elleni pastilla, 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszerárban Arad, Boros Béni-tér. 7031

— Üzleti könyvek. u. m. strazsák, naplók, főkönyvek és irodai szerek Kerpel Izsónál olcsón kaphatók.

— Ingusz I. és fia géperőre berendezett dobozgyára Arad vár katonai fegyház. Készít mindennemű dobozokat.

— A legmegbízhatóbbak a Messenger-boyok. Telefon 816.

TARKASÁGOK.

(A jó műsor.) A Lipótvárosi Kaszinóban legutóbb műsoros estély volt. Egy neves külföldi operadénes szerepelt, két európai hírv magyar író s a Nemzeti Színház egyik művésznője.

Az estély végén két „echt” lipóciai ifju haladt ki. Az egyik, akit az ugynevezett schöngéistok közé szoktak sorozni a Nálör-utca és Teréz-kört között, elragadtatva mondta:

— No mit szólsz? Ugy-e mesésch volt?

A másik blazirtan felelte:

— Hallod!? A kaviár például nem volt friss.

(Összeveszés.) Két hivatalnok, magyarul bankjinglelült együtt a kávéházban.

— Ma mutatkozott be az új főnököm! — mondotta az egyik.

— Milyen ember?

— Kiállhatatlan. Én például mindjárt összeveszem vele.

— Miért?

— Mert goromba paraszt!

— És összevesztél vele? Hogy-hogy?

— Hát kérlek beviszem neki az impegno iveket. Az egészet keresztülhuzta és azt mondta, hogy számár vagyok és használhatatlan.

— És te?

— Én? Hát csak nem gondolod, hogy szóba állok egy ilyen fráterrel!

TANÜGY.

(-) Tanítói kinevezések. *Budapestről* jelentik: A Néptanítók Lapja legközelebbi száma közli a januári tanítói kinevezéseket és áthelyezéseket. Az új rend értelmében a legnagyobb pontossággal jelentek meg a tanítói kinevezések. A gyakorlat lényegesen igazolta az új rendet, amelyet *Zichy János* gróf vallás és közoktatásügyi miniszter teremtett meg; a belső és külső adminisztrációt lényegesen egyszerűsítette és az iskolák za-

vartalan működését nagymértékben elősegítette. Szeptemberig nem lesznek új tanítói kinevezések, nehogy az iskolában megkezdett intenzív munkát az esetleges tanítói változások meggátolják. A kinevezettek között aradmegyeiek: Az almáskamarási állami elemi iskolához *Szuricsán Jolán*, a mácsaihoz *Tersey Margit*, a nagykamarásaihoz *Vátsy Gyula*. Aradmegyei áthelyezések: a nagyhalmágyi állami elemi iskolához *Késter Ferenc* torontálszécsányi, a fakerti iskolához *Báder Henrik* petrozsényi tanítót helyezték át.

(-) Áthelyezés. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Porzolt Zuzsanna béga-monostori és Veres Ilona *székudvari* állami elemi iskolai tanítókat kölcsönösen áthelyezte.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Krenner Miklós dr. előadása a Kereskedők Körében. Az Aradi Kereskedők Köre január 21-én, kedden tartja második felolvasó estélyét. Ez alkalommal *Krenner Miklós dr.* lesz az előadó, az előadás tárgya pedig a világtörténelem több gazdasági válsága, amelyet a mai állapothoz hasonlóan szintén a nemzetek közötti összeütközés okozott. Az előadásra a Kör tagjait és az érdeklődőket már most meghívja a Kör elnöksége.

(*) Bizalmas értekezlet. Az *Aradi Tornaegyesület* rendes tagjait ezúton kéri fel az egylet titkára, hogy január 15-én, szerdán este 8 órakor szíveskedjenek a Kánya féle vendéglő külön helyiségében megjelenni, hmi a közgyűlést előkészítendő bizalmas értekezletet tartanak.

(*) A harmadik kerületi polgári kör ezúton figyelmezteti tagjait, hogy a föld- és hártelhervallomási ívet ne mulasszák el január 31-ig beadni az adóhivatalhoz.

MULATSÁGOK.

(=) A Máriaradnai Magyar Dalegyesület január hó 19-én (vasárnap) Máriaradnán, Bálizs Péter újonnan épült tánctermében vig dal-estélyvel egybekötött zártkörű táncvigalmat rendez. A hangverseny kezdete este 8 órakor

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Sz. Gy. Örülünk, hogy ön is észrevette. Azt a jóízű rendőrségi történetet az a *szegedi* hírlap az *Aradi Közlöny*ből oltotta át és onnét pedig, mint „eredeti szegedi történet” belekerült abba a fővárosi lapba. Egyébként az *Aradi Közlöny* szellemi termékét naponta úgy lopkodják, hogy gyönyörűség nézni.

Szendrődlád. Március 1-től félesztendeig küldjük. Tényleg csak 3 volt.

Fogadó. Ujszentanna. 1. Ausztriának mely tartományai termelnek legkevesebb és legtöbb bort? Alsó Ausztria 1911-ben 842.386 hl., 1912-ben 223.790 hl. Steyerország 1911-ben 402.706 hl., 1912-ben 398.003 hl. Karinthia 1911-ben 76 hl., 1912-ben 75 hl. Krajna 1911-ben 225.991 hl., 1912-ben 100.000 hl. Tirol 1911-ben 583.094 hl., 1912-ben 900.000 hl. Vorarlberg 1911-ben 920 hl., 1912-ben 400 hl. Gora Gradiska 1911-ben 252.007 hl., 1912-ben 350.000 hl. Triesti borvidék 1911-ben 7.080 hl., 1911-ben 6.600 hl. Istria 1911-ben 407.467 hl., 1912-ben 449.063 hl. Dalmatia 1911-ben 1.056.920 hl., 1912-ben 1.390.098 hl. Csehország 1911-ben 10.340 hl., 1912-ben 8.500 hl. Morvaország 1911-ben 147.668 hl., 1912-ben 7.550 hl. 2. Mely tartományokban van a magyar bornak legnagyobb kelendősége és főleg milyen minőségű magyar bort fogyasztanak? A magyar bornak a legnagyobb kelendősége a kisebb bortermő tartományokban van főleg Cseh és Morvaországokban; nagy piaca van Alsó-Ausztriában is. Ezek kivül sok bort szállít a dunántúli vidék a határos Steyerországba, míg a tokaj hegyaljai borvidék Gali-

ciában keresi fogyasztó közönségét. Ezenkívül magától értetődik, hogy különböző konjunkturák különböző forgalmi mozzanatait is érzékelik elő, így pl. 1911. évben nagyon sok vörös bort Dalmáciába is szállítottak. A minőségre megjegyzendő, hogy minden egészséges magyar bor, legyen az bármily fajú szőlőből szűrtve, kelendőségnek örvend. 3. Milyen eljárást kell követni Ausztriában az italmérési engedély elnyerése érdekében? Ausztriában mindenki, ki fedhetetlen előéletű, habár nem is osztrák állampolgár, kaphat italmérési engedélyt; egyszóval megbízhatóságának a Gewerbeordnung (Kais. Patent vom 20 December 1859. R. G. Bl. N. 227 Gesetz. 15. März. 1883. R. G. Bl. No. 39 Gesetz vom 8 März 1885. R. G. Bl. No. 22.) 18. ának meg kell hogy feleljen, egyszóval a 15. §., 16. §., 17. §., 18. §. etc. A kérelmet városokban (Sáde mit eigenen Statuten) a tanácsához egyéb helyeken a Bezirksbehördennél kell bejelenteni. Magában Bécsben az utóbbi időkben nagyon ritkán adtak új engedélyeket, azonban meglevő engedélyek többször ruháztattak át másokra.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Szőlősgazdák figyelmébe. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete, tekintettel a szőlőmoly-veszedelem nagyfokú terjedésére, szükségesnek tartja a tavaly először rendezett molykongresszust, mely iránt akkor oly nagy érdeklődés mutatkozott, a folyó évben megismételni. És pedig az, idén folyó hó 26-án és 27-én fog Budapesten, a közteleken (IX. Köztelek-utca 8.) egy országos értekezlet a szőlőmoly elleni védekezés ügyében rendeztetni. Az értekezleten részt venni öhajtó szőlősgazdák ingyenes belépti jegyeket az Aradhegyaljai Szőlősgazdák Egyesületének a gazdasági egyesület székházában levő hivatalos helyiségében kaphatnak.

Ujaradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ujarad, január 14

A vetések a várva várt hótakarót végre megkapták s így fagy ellen védve vannak. A gabonaüzlet irányzata csendes, tüzetlen.

Elkelt a mai piacon:

400 mm. buza 20.40—21.00
200 mm. tengeri 10.00—11.20

Rozs 19.00
Árpa 20.00
Zab 20.00
Az árak száz kilogrammonként koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távtrati tudósítás.

Budapest, január 14

Készárú.

Kínálat, vételkedv gyenge, üzlettelen.

Határvidék.

	Déli árak	És órai árak
Buza 1913. áprillisa	11.82—11.83	11.82—11.88
Buza 1913. októberre	11.94—11.95	11.95—11.98
Rozs 1913. áprillisa	0.75—0.76	10.76—10.73
Rozs 1913. októberre	0.73—0.74	9.64—9.63
Tengeri 1913. májusra	7.71—7.72	7.69—7.96
Zab 1913. áprillisa	10.80—10.81	10.82—10.83
Zab 1913. októberre	9.21—9.22	9.8—9.19

Az árak 50 kilogrammonként számítva

Budapesti értéktőzsde (jan. 14)

Magyar hitel	802 —
Osztrák hitel	618 50
4% koronajáradék	85 25
Osztr. magy.-államvasút	712 —
Jelzálogbank	429 —
Leszámlolóbank	512 —
Hazai Bank	289 —
Magyar Bank	546 —
Keresk. Bank	3710 —
Rimanurányi	714 —
Salgótarjáni	746 —
Közúti Vasút	678 —
Városi Villamos	338 —

Bécsi értéktőzsde (jan. 14)

Osztrák hitel	618 50
Magyar hitel	799 —
Osztrák-magyar államv.	704 50
Déli vasut	103 25

A Temesvári Lloyd-társulat terményesarmokának hivatalos árjegyzése. (Árak 100 kilogrammonként koronákban) 913. jan. 14. Buza 75 kilogrammos 20.80—20.90, 76 kilogrammos 21.—21.10, 77 kilogrammos 21.10—21.20, 78 kilogrammos 21.20—21.30 Rozs (prima) 18.40—18.50 (közép) 18.—18.20 Árpa (erős) 19.50—20.— (takaró) 18.50—18.70, Zab (prima) 20.40—20.50, közép. 19.40—20.60. Tengeri régi, (magyar) —, (román) régi —, Burgonya 00 kgr. (teher) 6.—6.20, (rózsa) 8.80—8.90.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Szerdán, 1913. január hó 15-én:

A) Bérlet.

A) Bérlet.

A farkas.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Molnár Ferenc. Rendező: Beregi Sándor dr.

SZEMÉLYEK:

Kelemen dr.	Dell Lajos	Micike	Nogrady M.
Vilma	Novák Irén	A titkár	Herold B.
Szabó Gy.	dr. Beregi S.	Jarika	Erőss Béla
Asszony	Benkőné	Szobaleány	Hampel I.
Mikhal	Haj-utaka L.	Egy lakaj	Olasz Lajos.
Zágon	Győző Alfréd	Italos	Utasi Béla.

Kezdete este 8 órakor.

NYILTTÉR.*

Ad. 41—1913. ügyszám.

Hirdetmény.

A D'Orsay-féle illatos nyeregnyek sorsolása közjegyzői irodámban (Salacz-utca 2.) folyó évi január hó 15. napjának déli 12 óráján tartatik meg, melyre az érdeklődők meghivatnak. Az eredmény következő napon fog közzhírré tétetni.

Arad, 1913. január 14.

Dr. Mülek Lajos,

kir. közjegyző.

460

Oriási választék
téli női és férfi cipőkben,
meglepő olcsó árakban.

2041 Kapható

Kutányi J.

ARAD, Vörösmarty-u. 1.

Telefon 885.

Pathefonok

sz. Pathe-filmek a legújabb felvételek, kedvező fizetési feltételek mellett kapható

Koch Dánielné

Arad, Deák Ferenc-utca 43. sz. a Fehér Kereszt-tel szemben 4118

Ezelőtt

Bolezni Antal

féle cipő-üzlet Salacz-utca 2. sz. alatt megnagyobbítva, saját készítésű női és gyermek cipők raktára. Elsőrendű munka és anyagból állandó nagy választékban kaphatók. Mérték utáni rendelések a legújabb divat után pontosan készítenek. — Tisztelettel

Czernóczky M.

Lapkihordó pár felvétetik

az Aradi Közlöny kiadó-hivatalában.

Román és magyarajku községekben

eladó egy nagy vegyeskereskedés

egybenköve vendéglővel, épület- és tűzifa és gabonakereskedéssel, házzal együtt nagy vízkörrel, kedvező fizetési feltételekkel nyugalomba vonulás miatt. Átvételhez negyvenezer korona szükséges.

452 Közvetítők kizárva.

Cím a kiadóhivatalba.

Az összes hazai elsőrangú um.: gácsi, besztefczerbányai, pinkafői, nagydisznói és brassói pokrócgyárak

Pokróckészítményeinek

raktára, a legolcsóbb minőségtől a legfinomabb kivitelig páronként, méter és végszámmra a legmegbízhatóbb beszerzési forrása

az Erdélyi és bácskai iparú raktár:

Reich B. Károly Fia és Társa

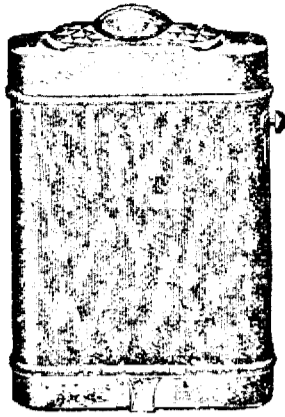
Cég, Andrassy-tér 6 szám. (Verbos-ház.)
Telefon szám 649. 171 Telefon szám 649.

Villanyos zseblámpa

mindig friss
töltéssel.

Villany-
berendezé-
sek, villany-
osillárók.

Dynamó
gépek, vil-
lanymotorok
olcsón
kaphatók

Kalmár Józsefnél
Arad, Salacz-utca 2. sz. 1681

Fabián és Társa

Arad, Forray-u. 8.
(Román templom-épület.)
Városi és megyei telefon 494.

Ajánlja nagy varrógép, kerékpár és
beszélő gépek nagy raktárát.

Sürgős értesítés zenekedve-
lők figyelmébe:

Nagy választékban
tartunk hangleme-
zeket. Naponta
hangversenyznek
Fedák Sári, Király
Ernö, a Király szin-
ház, Környei Béla a
kir Operaház, Rózsa S. Lajos te-
mesvári színházak tagjai, valamint
Tollárpád és Károly, Steinhardt Geza
és Gondör Aurél hírneves komikus,
továbbá több művészek művés-
nök is. Ajánljuk az érdeklődők
szíves figyelmébe.

Kedveső listát a feltételek mellett
is kaphatók.

A bőr és fejbőr rendszeres fertőtle- nitése a szépségápolás igazi alapja.

Minden másfajta ápolás természetesen hiábavaló, ha nem óvakodunk bőr- és haj-
betegségek, mint az emberi szépség tulajdonképeni rombolói ellen. Amennyire nyilván-
való is ez, olyannyira nélkülözünk a bőr- és hajápolására alkalmas fertőtlenítő szert.
Egyedül alkalmas elérhetetlen enyhességével, ugyszintén szagtalanságánál fogva a

:: PINOSOL ::

Ez egy kátránykeverék, a kátrány szaga és színe nélkül. (Nem csupán illatosított
kátrány, tehát utólag kátrányszag nem észlelhető.)

Használjunk kizárólag folyékony Pinosol-szap-
pant mosakodáshoz és fürdéshez.

Ez egy kitünő bőrpuhító szer. Folyékony Pinosol-hajszappan hajmosásra. Rendszeres
használata meggyógyítja a bőrbajt és hajhullást és a bőr és haj természetes szépsé-
gét a legjobban érvényre juttatja. Folyékony Pinosol-szappan és folyékony Pinosol-
hajszappan nagy üvege K 2.50, kis üvege K 1. Szilárd Pinosol-szappan 5% és 10%
pinosollal 80 fillér, illetőleg 90 fillér. — **Kapható gyógyszerárak-
ban, drogeriákban és illatszerüzletekben.**

Főképviselet: Fuchs L. L., udvari szállító Wien, I., Grillparzer-
strasse 5. sz. Telefon 12,213 szám.

Aradi főlerakat: **VOJTEK ÉS WEISZ** drogeriája (Andrássy-tér.)

Nagymennyiségű

maculatura

jutányosan eladó.

Hölgyek

azonnali segítséget kaphatnak a tisztulási folyamat
kimaradása esetén az én eddig utolérhetetlen ké-
szítményem által. Bevonnai kellemes, teljesen ártal-
matlan. Naponta érkeznek önként küldött köszönő-
levelek. Női orvosok állandóan rendelkeznek. Egy doboz
tábla ára kor. 3.60 bérmentve, diszkórt szétkül-
dés vámmentesség nélkül. Kaesbach gyógyszerár
Niewerle 160. (Bez. Frankfurt J. Oder.) Kívánatra
küld a Wiener Versand Stelle. Árjegyzék számos
közönlévelekkel ingyen. 6965

Mindenki azt mondja már, hogy

Szeplők, májfoltok

és minden arctisztatlanságok eltünteté-
sére, továbbá hideg, szeles időben arc és
kezek megvédésére legjobb az eredeti

Kárpáti-féle

Benzoe-Creme 1 korona.

és Benzoe-tej szappan 70 fillér
utasítással.

Készíti:

7031

KÁRPÁTI JÁNOS gyógyszerész

Arad, Boros Beni-tér 15. sz.

6 korona rendelésnél postaköltség nem számíttatik.

gutori FÖLDES KELEMEN gyógyszerész

1505

Aradon.

Ajánlja dus raktárát legfinomabb sterilizált kötszerekben
a Magyar gyógyszerkönyv 3-ik kiadásának megfelelő
minőség és csomagolásban. A kötszerek Hartmann és
Kleining hírneves Hohenelbei gyárából származnak s azo-
kat a legolcsóbb áron hozom forgalomba. 1/4 kilós
Bruns vattát 80 fillér, 1/2 kilós Bruns vattát 150 fillér,
Carbol, Dermatol, Jodoform Sterill, sublimat, Xeroform,
gazékat, Calico, Cső, Flanel Fősz, Gummi, Ideál, Isoform,
Jodoform, Mull, Organtin és vászon pólyákat, Bruns,
Carbol, Jód Salicil, Sublimat, Vaschloridos gyapotokat,
Bardleben égési sebkötőket, Birot batistot, Catgutot,
Dr. Eisenreich féle kötő gyapotot, Drain csöveket.
Drüsen-féle jodoform csikokat, Esmarch kendőket, Mose-
tig batistot, Sinekét fából és fémből. Varró selymeket,
Orvosi hőmérőket különböző nagyságban és alakban,
szájhőmérőket, Uebe-féle gvártmányok 1.40, 1.60 2
korona 2.50. Pravaz fecskendők teljesen üvegből (ste-
rilizálhatók) ugyszintén cautschukból és fémből 2.40, és
3 korona, Pravaz fecskendőtűket, Leoni huza'okat stb.
Teljesen felszerelt másfél liter irtartalmu Irrigateuröket
2.50 fillér, duplán emai irozott 4 és 5 korona. Hygea kötőket
(női havi kötők) 90 fillér, Tricot szövetből 3 korona. Betéte-
ket tucatonként 1.80 fillér. Kitünően felszerelt mentő-
szekrényeket, a ministerium előírásának megfelelőket.

Arad-hegyaljai h. é. motoros vasút menetrendje.

Érvényes 1918. november 1-től.

Arad-Gyerek-Pankota						
Kilomet. távols.	Állomások	Sz. V.	Sz. V.	Sz. V.	Sz. V.	Sz. V.
		II. III.	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.
—	Arad-Rádlói Ind.	5-00	8-10	11-20	2-30	6-10
2	Uj-Mikolaka...	5-05	8-15	11-25	2-35	6-15
3	Mikolaka ...	5-10	8-19	11-29	2-39	6-20
7	Óthalom ...	5-20	8-30	11-40	2-50	6-30
12	Mondorlak ...	5-30	8-40	11-50	3-00	6-40
13	Mondorlak-Celcsér	5-35	8-44	11-54	3-04	6-45
19	Maroscsicsér ...	5-45	8-47	11-57	3-07	6-55
17	Szabadhely ...	5-55	8-57	12-07	3-17	7-05
25	Gyerek ...	6-10	9-20	12-30	3-40	7-20
24	Aradkövi ...	6-15	9-25	12-35	3-45	7-25
27	Kovácsi... ..	6-24	9-34	12-44	3-54	7-35
31	Livada ...	6-36	9-46	12-56	4-06	7-45
38	Világos... ..	6-53	10-03	1-18	4-23	8-00
39	Galsa ...	7-08	10-18	1-28	4-38	8-15
41	Muska ...	7-08	10-18	1-28	4-38	8-15
45	Pankota ...	7-30	10-30	1-40	4-50	8-45

Pankota-Gyerek-Arad					
Állomások	Sz. V.	Sz. V.	Sz. V.	Sz. V.	Sz. V.
	1 II. III.	8 II. III.	5 II. III.	7 II. III.	9 II. III.
Pankota ... ind.	4-30	8-00	11-10	2-20	6-10
Muska... ..	5-00	8-18	11-28	2-38	6-20
Galsa	5-05	8-18	11-28	2-38	6-25
Világos... ..	5-15	8-28	11-38	2-48	6-35
Livada	5-25	8-38	11-48	2-58	6-45
Kovácsi	5-35	8-56	12-08	3-16	6-55
Aradkövi	5-50	9-03	12-15	3-25	7-10
Gyerek	6-10	9-20	12-30	3-40	7-30
Szabadhely ...	6-24	9-34	12-44	3-54	7-45
Maroscsicsér	6-34	9-44	12-54	4-04	7-55
Mondorlak-Heresztér	6-37	9-47	12-57	4-07	8-00
Mondorlak ...	6-41	9-51	1-01	4-11	8-05
Óthalom	6-51	10-01	1-11	4-21	8-15
Mikolaka... ..	7-09	10-19	1-29	4-39	8-35
Uj-Mikolaka ...	7-08	10-18	1-28	4-38	8-35
Arad-Rádlói-ét érk.	7-10	10-20	1-30	4-40	8-40

Gyerek-M.-Radna.					
Állomások	Sz. V.	Sz. V.	Sz. V.	Sz. V.	Sz. V.
	102 II. III.	104 II. III.	106 II. III.	108 II. III.	110 II. III.
Arad (1) ... ind.	8-00	8-10	11-20	2-30	6-10
Pankota (1) ... ind.	4-10	8-20	11-30	2-40	6-20
Gyerek pályár ... ind.	6-10	9-20	12-30	3-40	7-10
Ménos	6-19	9-29	12-39	3-49	7-20
Pálos	6-26	9-36	12-46	3-56	7-27
Pálosbaracka ...	6-33	9-43	12-53	4-03	7-34
Radna	6-41	9-51	1-01	4-11	7-42
	7-00	10-10	1-20	4-30	8-00

M.-Radna-Gyerek.					
Állomások	Sz. V.	Sz. V.	Sz. V.	Sz. V.	Sz. V.
	101 II. III.	108 II. III.	104 II. III.	105 II. III.	107 II. III.
Radna ind.	5-10	8-20	11-30	2-40	6-10
Pálos-Baracka ...	5-20	8-30	11-40	2-50	6-20
Pálos	5-37	8-47	11-57	3-07	6-37
Ménos	5-46	8-56	12-06	3-16	6-46
Gyerek pályár érk.	5-53	9-03	12-13	3-23	6-53
	6-00	9-10	12-20	3-30	7-00
Pankota (1) ... érk.	7-30	10-30	1-40	4-50	8-10
Arad (1) ... érk.	7-10	10-20	1-30	4-40	8-00

Eladó

egy jókarban levő, négy lóerős gáz-

motor

Cím a kiadóhivatalban

Általánosan kedvelt legjobb hatásu

és izü Hajós-féle Csukamájolaj

most érkezett meg. E fontos és nagy táperejű szer kitűnő hatásának bizonyult mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögésnél, fejlődésben visszamaradt gyermekeknél, stb. stb.

Ara egy üvegnek 2 korona.

Fagydagaganatok

elmulasztására, fagyvizketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin“

Ara egy üvegnek ecsettel és utasítással **70 fillér.**

Legjobb fekete

Hajfestő

a „WILCOXEN“ Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehet mosni. Ara

2 korona.

Kitűnő amerikai

gummi

„NITER“ 6 darab egy eredeti fémdobozban **2 korona.**

Fenti szerek kaphatók az egyedül készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —

LEGGAZDASÁGOSABB

becsület a legújabb állítható írógép

Remington írógép

Mert a modern írógéptesteknek összes vívmányait egyesíti magába és világosra állított

legtartósabb gyártmány

Díjtalan és vételkötelezettség nélkül bemutatás az ország bármely részében.

Részletfizetési feltételek.

Ugyanott: „Burrough“ amerikai számléíró összeadógépek, „Millioner“ svájci „Saxonia“ glashüttel számológépek, „Kartothek“ amerikai nyilvántartási rendszer és valódi amerikai kóda-, uriszoba és könyvtárberendezések telepe.

GLOGOWSKI & TÁRSA

cs. és kir. udvari szállítók

Budapest, VI. Andrassy-ut 12. szám.

URÁNIA

1913. évi január 15., 16. és 17-én
szerda, csütörtök és péntek

PSYLANDER

A HÁROM BAJTÁRS

Dráma 2 felvonásban.

W. Psylanderrel a főszerepben.

21

Nyomtatványok

izléses és csinos kivitelben készülnek

Az Aradi nyomda r.-t. nyomdájában

Apró hirdetések

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jellege alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék vedeti okiratokat mellékelni, mert értjük semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül simzattjuk el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

„Nóra“

levele van a Tököly-téri postán. 459

Rudi!

Ma délután 5 órakor szokott helyen fontos ügyben beszélni akarnál. „Október 18“. 458

OKTATÁS.

Cimbalomtanítást

vállalok legmagasabb kiképzésig. Cim a kiadóban. 457

Középlekölai

magántanulók úgy szintén bejárók mérsékelt díjazásért előkészítettnek. Izr. fiuinternátus Chorin Áron utca 1. sz. 7809

ÜZLETEK.

Üzlethelyiség

Hal-téren mellékszobával, jutányosan azonnal kiadó. Bővebbet Márton Jakabnál Szabadság-tér. 413

Egy szatécsház

azonnal eladó Karolina-u. 1. szám alatt, a Ferenc-téri polgári iskola mellett. Ugyanott üzletberendezés is eladó. 455

LAKÁST KERESNEK.

Egy udvari

modern lakás, három szoba, fürdőszoba április 15-re kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 462

KIADÓ LAKÁS.

Elegánsan butorozott

külön bejárati utcai szoba azonnal kiadó. Perényi-u. 8. sz. 449

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Mintán fiók-üzletemet

beszüntetem, a raktáron lévő árukat gyári áron kiárusítom. Stern Adolf varrógépkereskedő Arad, Boros Béni-tér 8. 398

Sürgősen eladó

egy új zöld plüss divány, Lahner György-utca 8. 451

Elköltözés miatt

teljes konyhaberendezés, átalakított ebédli villanyluster, 40 cm. vaskazetta és kisebb butordarabok jutányos áron eladók. Cim a kiadóban. 461

ALKALMAZÁST KERES.

Délutáni foglalkozást

keres állami tisztviselő. Cim a kiadóban. 458

ALKALMAZÁST NYER.

Tanuló felvételt

Hoffmann Ottó fűszer- és csemegekereskedésében Arad. Szabadság-tér 20. 351

Deutsches Frauen

wird zu einem 3 Jährigen Kinde aufgenommen. Adresse in der Administration. 458

KÜLÖNFÉLE.

Január 1-én

lépett életbe a keresk. miniszter azon új rendelete, mely szerint a palackokban árusítandó italok mennyiség tartalma a palackokon feltüntetve kell hogy legyen. Ezen célra alkalmas címkék kaphatók Pichler Sándor papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. Telefon 308. szám. 5811

A legfinomabb

és legzamatosabb rumot készíthetjük pár perc alatt a Földes-féle rumessentiából. Köztudomású dolog hogy, a legelőkelőbb urizsaknál ezt a rumot használják, mert teljesen egyenértékű az importált rumokkal. Egy literre való adag 30 fillér. Finom francia és német gyártmányú likőressentiát, melyekkel a legfinomabb, páratlan zamatu és színű likörök állíthatók elő, üvegenként 50 fillér és 1 korona. Földes Kelemen gyógyszerháza Arad. 1224

Taxameteres

Bér-autók
Telefonszám
810

2881
Szolgálat: reggel 6 órától éjjel 12 óráig
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

190—913.

Hirdetmény.

Dr. Meszléryi Emil kir. vegyész Arad sz. kir. város vegyvizsgáló állomásának vezetője f. hó 19-én vasárnap d. u. 5 órakor a városháza dísztermében „A vegyvizsgáló állomásokról“ felolvasásokat tart.

Ezen tanulságos és közérdekű felolvasásra a nagyközönség figyelmét felhívom.

Arad. 1913. január 11-én.

Kádas,
h. polgármester.

Használt ólom
megvételre kerestetik

Képvisele Aradon
SZEMZŐ ÁRMIN
áruügynöksége által.
Telefon 592. szám.

M. kir. államvasutak állomásfőnöksége Aradon.

434. sz.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, hogy Arad állomáson a talált, valamint letétbe helyezett tárgyak nyilvános árverése folyó hó 20-án délelőtt 9 órakor tartatik meg.

Arad, 1913. január 13-án.

Az állomásfőnök

Szemere
főellenőr.

454

ALÁPITTATOTT 1889-BEN

Várhol László

uri és női cipész Arad, Weitzer János-utca 2. szám. (Minorita-palota.)

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy a téli időnyre már megérkeztek a bőrkülönlegességek. Elvállalok a legújabb divat szerint férfi-, női- és gyermekcipők készítését, valamint Orthopäde cipőket fájós lábakra. — Megrendelések 48 óra alatt eszközöltetnek. Visszamaradt cipők jutányos áron kaphatók. Becses pártfogást kér a legmélyebb tisztelettel

VÁRHOL LÁSZLÓ,
a legelőkelőbb tisztikarának szolgálatára.

Telefon 162. sz. Telefon 162. sz.

Reusz Mór és Fia

Porosz kőszén, koksz és faszén-telepe Arad, Boros Béni-tér 12. sz.

A fűtési idény beálltával van szerencsénk ajánlani legjobb minőségű 407

Porosz szalon fűtőszén.
Porosz légszesz pirszenet.

Vasaláshoz rostált darus
Bükkfaszenet ::
és csomagolt faszenet
jutányosárban házhoz szállítva

Aki rosszul érzi magát,
Igyék egy üveg eredeti
Kárpáti-féle

epohajtót,

mely a legkitűnőbb fájdalom-méltó gyomortisztító házi szer. Isz édes, hatása gyors és biztos. 1 üveg utasítással 40 fillér. 12 üveg franco K 4-80. Kapható kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyszerháza 4675
ARAD, BOROS BÉNI-TÉR.

Alkalmi vétel
és eladások

Ékszerárnyakban

arany és ezüstművekben, Arad egnagyobb óra- és ékszerárnyakban

Deutsch Izidor

Óra és ékszerárny

Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételre vagy más tárgyra átcserélhetők.

Telefon 438. Telefon 438.

AZ

ARADI KÖZLÖNY
Nagy Képes Naptárát
az Aradi Közlöny minden új előfizetője
— ha legalább 1/4 évre előfizet —
ajándéku kapja.